

12te AARGANG

1924

Mistelleteneren

Julemagasin for Danske
i Amerika

U.S. 40 Seabek p. 120

HIMMELBJERGET

Misteltenen

Julemagasin for Danske i Amerika

En dansk Mand i Kina

DER findes Danske saa viden om i Verden, i alle Verdensdeles Storsteder saa vel som paa de smaa Bosteder op ad halvforglemte Floder i lidet kendte Bjergene og bag golde Ørkenflader. Undertiden skrumper Antallet paa et fjernt og lidet kendt Sted ind til en enkelt Dansker, som saaledes ingen har at tale sit Modermaal med. Sjældent glemmer han det, og sker det end i nogen Grad, saa er der dog det i hans Blik, i hans Handlinger og i hans Sind, som bliver ved med at kendetegne Danskeren.

Der findes Danske saa viden om i Verden — og en enkelt af denne store Klan, som her skal omtales, bor, eller rettere boede i Kina gennem 46 travle og frugtbare Aar. Denne Mand er J. F. Ojesen, født paa Bornholm, hvortil han nu er rejst tilbage, fordi han der finder den største Hygge, den bedste Fred efter et travlt Levned paa fremmede Egne. Det er kort sagt gaaet med Ojesen, som det lyder i et kendt engelsk Epigram omtrent saaledes:

Man rejse øst, man rejse vest,
Hjemme er dog altid bedst.

Ojesen er vel ikke den typiske Dansker i Udlandet; hans Evner og hans Livs Eventyr har været saare ejendommeligt. Men han er typisk i den Forstand, at han har gjort det gamle Fædreland Ære; det er noget han har tilfælles med langt det overvejende Antal Danske, som har fæstet Bo i det fjerne. Det var derfor meget passende, at Ojesen efter at have afsluttet en travl Embedsmandskarriere i Kina, af sit gamle Land blev opfordret til at virke som dansk Gesandt i Kina gennem en vanskelig Periode efter Verdenskrigen. Denne Stilling indtog Ojesen i tre Aar forinden han derpaa i 1923 trak sig tilbage fra al Virksomhed for at nyde Livet i sin Hjemstav.

For at forstaa hvilken Stilling Ojesen gennem sin lange Karriere efterhaanden kom til at indtage, maa man prøve paa at forstaa lidt af Kinas Tilstande og Forhold. Det kan kun blive lidt, thi Kina er et saare udstrakt Emne. Men vi ved, at det mægtige Rige i den nyere

J. F. Ojesen

Tid lidt efter lidt er begyndt at handle og føre Samkvem med den hvide, civiliserede Race. Hel ny er den kinesiske Handel jo ikke; den gik f. Ex. ret livlig for sig paa Christian den Fjerdes Tid, men det var mest i Form af lidt Skipperhandel ved Kyst og Floder, og Omsætningen var kun stor set med Datidens Øjne.

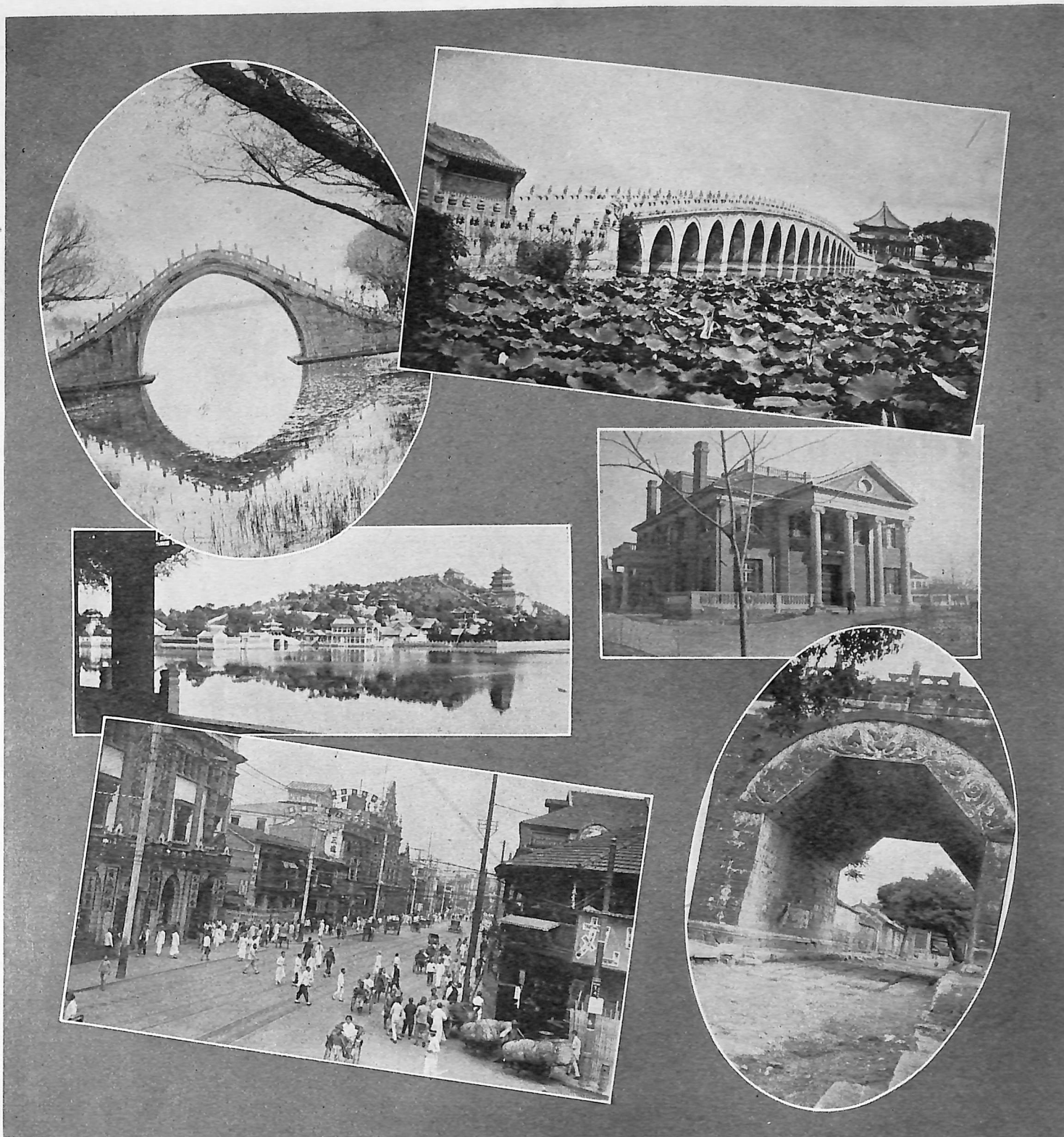
Nu er Kina imidlertid bleven saadan smittet

af den hvide Civilisation, at der øves ligefrem Fabriksvirksomhed og Export, der udstedes Koncessioner paa de naturlige Hjælpekilder, som Kina ejer — og, størst af alle Fremskridt, man laaner Penge!

Ja, Kina har en betydelig Statsgæld, og det er for Penge, der er laant hos forskellige Stormagter til de mest civiliserede Renter under de mest civiliserede Betingelser. Men skønt Kina saaledes er kommen i direkte Forbindelse med Stormagter i Verden og derigennem har lært mange Manerer samt prøvet mange Synsvinkler, som før var Kineseren ganske fremmede, saa er og bliver Kina dog fornemmeligst ved at være fuldt af Kinesere, som lever og handler efter gammel — meget gammel — kinesisk Skik og Brug. Og det vilde de sikkert faa Lov til uforstyrret at blive ved med — hvis det ikke var for den Gæld til Stormagterne.

Der er en bestemt Side af kinesisk Moral, som vi hvide Mennesker maa finde meget mærkelig. Kineseren har den forbavsende Ide, at han skal have et Udbytte af alt hvad der gaar gennem hans Hænder. Vi kender det bedst fra den kinesiske Tjener og Kok, som vi har hørt om og som naar han gjorde Indkøb for sit Herskab hos Slagter eller Bager altid skulde have sin Fortjeneste af Handelen. Er Bøffen 20 Cents Pundet, maa den, købt af den kinesiske Kok, absolut blive 21 Cents Pundet. Slagteren betaler den extra Cent til den kinesiske Indkøber og skriver den paa Regning hos det hvide Herskab.

For os hvide Mennesker er der noget underligt hedensk i en saadan Moralanskuelse. Kineseren burde vær tilfreds med sin Løn — men nej — han maa have sin "Graft." Og der er ingen Indignation over det i det kinesiske Folk. Det er hvor vi, ihvertfald her i Amerika, afviger saare meget fra Kinas Moral — vi har jo ogsaa vore "Grafters" og vore

Foroven: Fra Kejserpaladsets Omgivelser i Peking.—I Midten: Udsigt fra Enkekejserindens Palads. Toldboden i Tientsin.—Forneden: Gade i Shanghai. Gammel Byport.

“Profiteers” — men vi bliver da ialtfald indignerede, naar de opdages!

Men denne kinesiske Slaphed har noget at gøre med Ojesens Stilling gennem de mange spændende og livfulde Aar i Kina. Som den kinesiske Kok er i det smaa, saaledes er den kinesiske Embedsmand i de noget større Forhold, som beskæftiger ham. Der er jo kinesiske Vice-Konger og Mandariner, hvis Virksomhed bestaar i at opkræve Told og Skatter — forresten en blandt de opvakte kinesiske Embedsmænd meget populær saavel inden- som udendørs Sportsøvelse. Disse Summer skulde jo derpaa administreres saaledes at der ud af de kommunale eller de nationale Kasser kunde betales Renter — ja, først og fremmest Renter — paa den udenlandske Gæld. Men — affable og vindende, overdre-

vent høflige og tit nok intelligente, som kinesiske Embedsmænd ellers kan være, saa maa det med Bedrøvelse noteres, at de som Toldere mest udmærker sig som Fløjtespillere, eller med andre Ord at de slet ikke duer til at være Statholdere, naar der er Midler at styre.

Stormagterne fik det da ordnet saaledes, at den kinesiske Regering overlod hele Toldvæsenet til hvide Mænd, og det betaler sig godt for Kina. Indtægterne er sikrere og højere end under Selvstyre, og de fremmede Embedsmænd varetager alt hvad der henhører under udenlandsk Handelssamkvem samt de Forpligtelser desangaaende, som Kina traktatmæssigt har paataget sig, saasom Ind- og Udklarering af Skibe, Oprettelse af Havnevæsen paa de Steder, hvor Handel var tilladt — de saakaldte Traktathavne, Fortoldning af

Varer efter en vedtaget Tarif, Oprettelse og Vedligeholdelse af Fyrtaarne, Bøjer og andre Midler til Vejledning for Navigationen langs den vidstrakte Søkyt og de mægtige farbare Floder. Toldvæsenet vedligeholdt desuden en Flaade af Toldkrydsere under europæiske Officerer til Beskyttelse af Tolden og til Udryddelse af Søroveri. Alle Forhandlinger paa alle Handelsomraader med udenlandske og kinesiske Købmænd saavel som Konsuler og Gesandter blev ført enten af de stedlige Toldembedsmænd i Traktathavne, eller af Generalinspektøren i Peking.

Hele dette omfattende Toldsystem for Kina blev lagt i Hænderne paa den navnkundige, nu afdøde Englænder, Sir Robert Hart, og det var under denne dygtige Mand at J. F. Ojesen i Aaret 1877 fik en Udnævnelse som As-

Tvilling Pavillonen i Kejserpaladset i Peking

sistent i det kinesiske Toldvæsen. Ojesen var kun 19 Aar dengang, og han var kommen til Philadelphia, hvor han havde en Onkel i Exportforretning.

Man vil forstaa at det betød en stor Omvæltning i den unge Mands Levevis at komme ind i den noget omfangsrige Skole, som Sir Robert Hart havde anlagt i Kinas Told-administration. Først maatte Ojesen naturligvis lære at tale, skrive og læse kinesisk, og i det Øjemed var han i nogle Aar ansat i Nord Kina, hvor næsten hele Befolkningen taler det saakaldte Mandarinsprog, som benyttes af Embedsstanden over hele det kinesiske Rige. Senere fik han Ansættelse ved Havne-steder i Central og Syd Provinserne, helt ned til de tropiske Egne. I de 46 Aar han har været i Østen har Ojesen efterhaands indtaget alle de forskellige Embeder i Toldetaten, indtil han i 1904 var naaet til den højeste Stilling, nemlig Told-Sekretær i Toldetaten med Bopæl i Peking.

En Følge af denne lange Karriere som Embedsmand i Kina har ganske naturligt haft Indflydelse paa Ojesens Væsen. Det første Indtryk af denne Dansker fra Østen er at han er den gennemkultiverede Englænder. Det tyder hans Sprog ogsaa paa; indtil man lidt efter bliver klar over at han ikke er saa kort for Hovedet eller saa evindelig selvbevidst som den typiske Englænder. Der stikker noget fint og høfligt i hans Personlighed, som man maa granske over i nogen Tid for at spore om det skulde være noget af kinesisk Aand han har tilegnet sig eller om det skulde være den fundamentale Bornholmer? Man kommer ikke til noget bestemt Resultat angaaende Ojesen; man kan blot stadfæste, at han er Nordboen omplantet i det ældste Østen, og at han har en kosmopolitisk Kaabe, som han hylder sit Sind i, naar han er paa Rejse rundt om Jorden.

Kina er et vældigt Land, som nok er en Tanke eller to værd, selv for et Folk som Amerikanerne, hvis Land jo ogsaa er vældigt. Blandt andet bør Kina interessere os fordi det vel nok engang med Tiden bliver en Nation, som U. S. faar meget at gøre med i Handel

og Vandel og i saa Fald ogsaa i Politik. Det bliver ikke i nogen nævneværdig Grad i vor Tid, men engang i Fremtiden bliver der uden tvivl en intensiv Handel over Stillehavet; naar den Tid kommer, vil Kina næppe være til at kende igen; det vil blive civiliseret, ja, maa-ske amerikaniseret saaledes at Peking blot er et andet San Francisco, Canton blot et andet Washington, og saaledes videre. Lad os skynde os at kaste et Blik paa det gamle Kina, før hele denne Modernisering kommer i Gang.

Det, som vist allermest har hindret Kinas Modernisering, er vel nok Folkets Hedningetro. Der virkes nu, og har gennem Tiderne været virket meget af uegennyttige kristne Missionærer fra snart sagt alle civiliserede Lande. Stor er den kristnende Indflydelse dog ikke endnu, omendskønt Kineserne udmærket egner sig til at fatte og leve i den kristne Aand.

Confucius — den kinesiske Sagnfigur, som raader i Kinesernes Sind — stiller det yderst fatale Krav til sine Tilhængere, at der ved-

holdende maa bygges Altere og brændes Punk for de afdøde Fædre. Kvinderne gør det ikke saa nøje med; Confucius' Lære er en Theologi for Mandfolk. Og det er enhver Søns Pligt, ufor-nægtelige Pligt, at sørge for at der ved Alfarvej staar et Alter med brændende Røgelse — eller skal vi kalde det en Mindehøj for de, som drog bort? Nok om det — saa forhærdet bliver en Kineser dog aldrig, at han skulde forsømme at hellige sin Faders Minde paa en verdslig eller synlig Maade. Thi forsømte han det, vilde det gaa hans afdøde Ophav ilde i den kinesiske Himmel. Og hvad han saaledes udretter for sin hedengangne Fader, det forlanger han ogsaa af sine Sønner, naar det bliver hans Tur til at sidde ved Confucius' Fødder. Derfor er det en Fordel i Kina at have mange Sønner, og derfor har der i mange Generationer været for mange — altfor mange Sønner i det kinesiske Rige!

Ja, Landet er frygteligt og pinefuldt overbefolket, og Mænd er i stort Flertal. Kvinderne giftes bort, mens de er meget unge; Forældrene træffer Valget af en Mand, og Brudens Liv og Levned former sig som en lang Række af hyppige Barnefødsler. Pige-børn lader man haant om — en fattig kinesisk Husmand eller Flodvagabond tager det ikke saa nøje med at lade et nyfødt Pige-barn forsvinde i Floden. Men Drengbørn — det er himmelsk Rigdom!

Skønt Riget er vidtstrakt og oprindelig frugtbar, saa er Befolkningen dog saa tæt, at den kun med Møje evner at brødføde sig selv. Kineseren søger ikke verdslige Fremskridt, han bruger ikke sin Klogskab til at gøre Kampen for det daglige Brød lettere. Slidsom, nøjsom og uendelig økonomisk er han — men han er knuget af Frygten for at der ikke skal blive Plads for ham i Himlen. Den Jord, som overhovedet kan dyrkes, er saa befolket, at der selv med det bedste Udbytte af Ris og andet Korn ikke kan blive mere end den blotte Føde til de mange Mennesker. Desuden er Jorden gennem Tiderne vasket saaledes af de uhemmede Floder og de for Træer blottede Bjerge, at man nu møjsommeligt maa transportere Gødning fra Flodernes Lynd, for overhovedet at faa en Avl. Her er noget at tænke

Den kinesiske Fisker har dresseret sine Aalekrager, saaledes at Fuglene dykker efter Fisk og bringer dem op i Baaden!

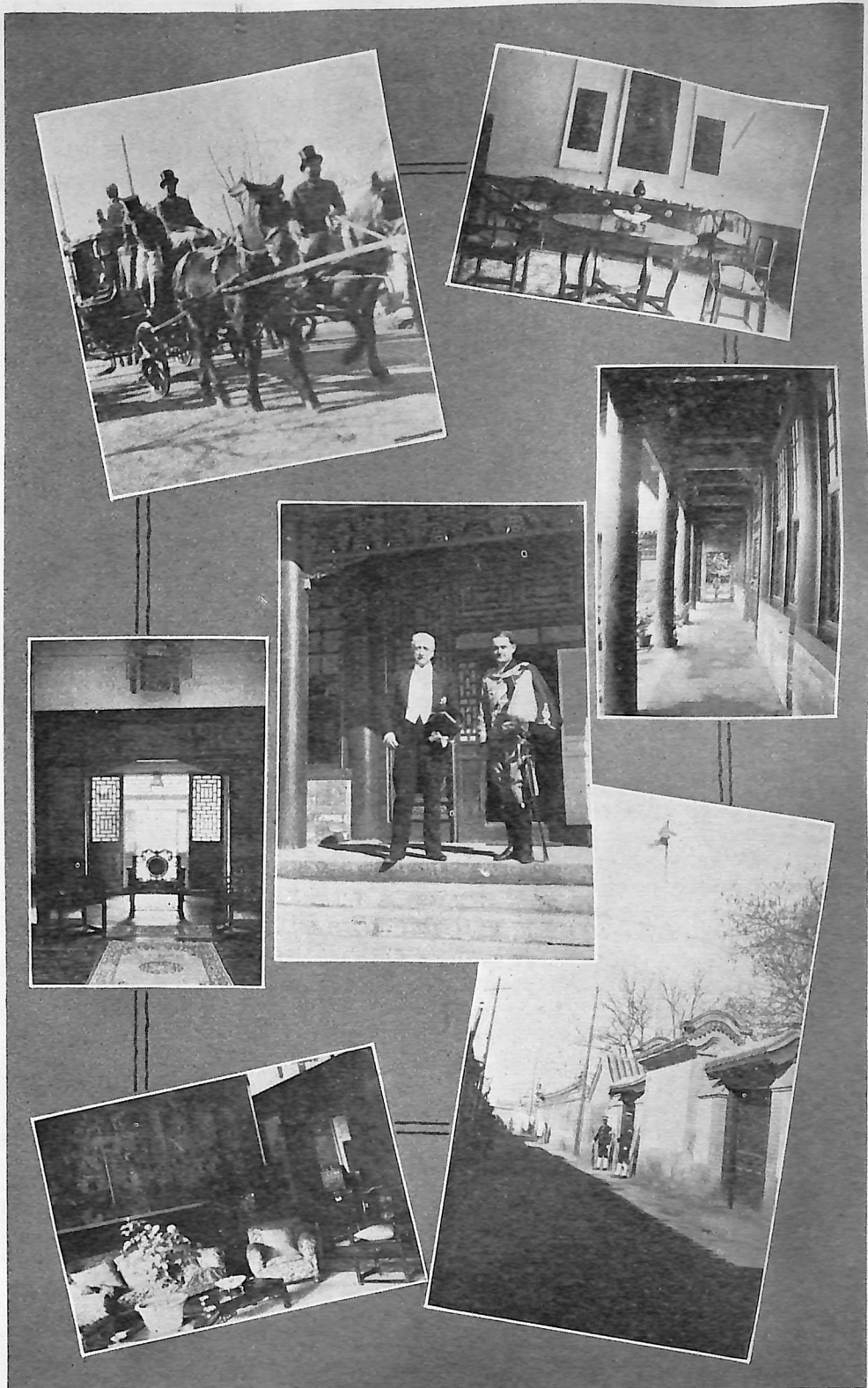
paa for os i Amerika, som saa flot plyndrer Skovene uden at erstatte dem igen. Det er Træerne paa Bjerge og Højdedrag, der samler Vandet til Floderne; naar Træerne er borte, styrter Vandet over alle Bredder ned i Dalene, som ogsaa vaskes med, og den rige gødede Jord forsvinder haabløst ud i Floder og omsider i Deltadyndet og i Oceanet. Kineseren tænker ikke paa at dæmme op om sine Floder og sine Jorder; han tænker mere paa at faa nogle Sønner, som kan brænde Røgelse for ham, naar han er død.

Kineserens Liv og Levned er derfor set med vore Øjne ret tragisk, men det forhindrer ikke at han selv er meget glad og tilfreds. Det er jo menneskeligt at glæde sig, og man kan glæde sig over uendelig lidt, hvis man ikke har større Ting eller Forhold at glæde sig over. Det daglige Liv i Kina kan derfor være lige saa travlt muntert og spændende som hos os. Tænk den overordentlige Spænding en Kineser kan komme i ved at spekulere paa om han vil være i Stand til at tjene til Føden for den kommende Dag? Det daglige Brød for en Kineser kan koste saa højt som en amerikansk Cent. Men de har langt mindre Penge end vore Kobbercent, og man kan paa Torvet i en kinesisk Landsby købe utroligt smaa Kvantiteter af Nødder, Ris, Hvede, Snegle, Fugleæg og hvad andet man ellers som Kineser kan leve af. Jo, for en Cent kan man virkelig faa et temmelig godt Udvalg af Fødemidler at tage med hjem til Kogning eller anden Forberedning. Nu er det blot om at faa fat i den daglige Cent. Den tjener mange Kinesere — Tusinder af dem — ved at gøre lidt nemt Transportarbejde, som f. Ex. at bære flere hundrede Pund en lang Distance. Sidebaner eller Automobiler betaler sig saaledes ikke som Fragtdragere i det indre af Kina — Mennesket er det billigste Trækdyr. Slanke og magre forbliver disse kinesiske Arbejdere hele deres Liv; de arbejder jo haardt, og faar ikke for megen Føde — slet ikke de store Kødretter som hvide Arbejdere kan flotte sig med. Men de dør ogsaa let — der er ikke egentlig megen Modstandskraft, naar Smitte og Sygdom breder sig i Befolkningen.

Det er et mærkeligt Billede for os hvide Mennesker at se paa et gammelt og mægtigt Rige, hvor der er saa mange Mennesker og hvor Jorden er saa udpint af bortgangne Slægter — at de, som nu bor der, i al Virkelighed ikke kan faa et ordentlig Maaltid Mad.

Naturligvis er der en mindre Klasse af Kinesere, som i Kraft af højere Oplysning eller andre Fortrin er velhavende og danner de øvre Lag af Folket. Den velhavende Klasse blandt Kineserne er lige saa rig og interessant i Kultur som i andre Lande eller hos andre Racer. Men med moderne Civilisation har Kina ikke meget at gøre; Landet er middelalderligt i sine indre Forhold, og skønt man nu i femten Aar har prøvet at etablere en Republik, saa er Tanken ret fremmed blandt Folket udover de, som bor i de store Byer. Kastevæsen og Højheder — det er noget man kan blive klog paa. Ganske vist er Kejseren bleven afskaffet — men han lever dog endnu og underholdes af Regeringen. Det er slet ikke afgjort, om han ikke en Dag kommer til den Magt, som han mistede, da han var en lille Dreng.

Kejseren af Kina — en stor og mægtig Mand, som kan gøre alt hvad han vil. Saale-

Det danske Gesandtskab i Peking. Foroven: Gesandtskabets Kaleshevogn.—Midt paa Billedet: F. Ojesen, kgl. dansk Gesandt samt Legations-Sekretær Richelieu.

des skildres han i en gammel dansk Vise. Men Kejseren i vore Dage — som altsaa slet ikke regerer — er noget andet. Det er en Yngling i 20 Aars Alderen og han har lige giftet sig. Vor Landsmand Mr. J. F. Ojesen fortæller om sit Besøg hos den unge Kejsers uden Trone. Besøget fandt Sted, medens Mr. Ojesen var Danmarks Gesandt og da den unge Fyrste var bleven gift. Gesandt Ojesen forlod sit Palæ i den gammeldags Kalesche, som man ser paa omstaaende Billede; han kørte med Fire, som det sømmer sig Repræsentanten for en værdig og opvakt Nation som Danmark, og kinesiske Løbere iler afsted foran Gesandtskabets Vogn for at advare kørende og gaende om, at der kommer en herskabelig Person.

Kaleschen bliver indlagt paa Kejserslottets fredede Grund, og snart staar Mr. Ojesen sammen med flere andre Landes Gesandter i

et elegant møbleret kejserligt Gemak. Fra et tilstødende Værelse kommer derpaa den unge Kejsers med sin Brud — og nu skulde vel egentlig alle de tilstedeværende falde paa Maven — men se om de gør! Den unge Kejsers tiltaler de Besøgende paa et skolet og fejlfrit engelsk Sprog og takker dem for deres gode Ønsker. Han insisterer endogsaa paa at læse en Hilsen til de fremmede Magter, som han selv har forfattet!

Forresten er Kejseren iført moderne Klæder, medens den unge kejserlige Brud endnu hælder lidt mod kinesisk Dragt. Men — som hun forklarer Mr. Ojesen — hun elsker, næst efter sin Mand, den dejlige Sport, som hedder at køre i Automobil. Hun kan selv styre!

Jo, Automobil er naaet til Kina. Den kan ganske vist ikke løse Kinas Problemer — men den kan mere Kejsersinden.

Hellig Tre Konger

EN JULEHISTORIE FRA DALARNE

HØJT OPPE over Stigbergaasens Pukkelryg ligger den lille Dalaby udspilet som et lappet Dækken imellem Skovenes mørke Totter, og der gaar snoede og bakkede Veje en halv Mil lange fra dens Gademunding til den nærmeste Gaard nede i Dalen. Sommergæsterne og Turisterne, som drager frem med Sang og Klang mellem Pensionaterne langs Siljanstrandene, kan se derop fra Dalen, naar Solen staar paa, og de graa Huse ligger og lyser som Slangeskæl imod Fjældkammen, og undres over, hvad for Slags Folk, der vel kan opholde sig og bo i saadan en stakkels afsondret og fattig By. Men derop kommer de aldrig. Der lever man sit Liv for sig selv, og det er ikke noget let og legende Liv. Ved Sommertid, naar Vejene er mest farbare, rumler ganske vist en eller anden af de smaa Stigbergskærrer i de tidlige lyse Søndagsmorgener ned imod Dalen for at tilbagelægge de seks Fjerdingvej til Sognekirken ved Noret. Og mindre, og mere tottede Heste foran mere rynkede og bistre gamle Ansigter kan man ingensteds finde. "Der kommer Stigbergerne," nikker man til hverandre, naar de svinger ind til Kirkestaldene. Men Kuskene og Morlillerne sidder som skaarne i Træ paa Vognsæderne, hilser hverken til højre eller venstre og fortrækker ikke en Mine.

Men naar Efteraaret og Vinteren kommer, saa bliver Stigbergboerne pænt hjemme, selv fra Gudstjeneste — det er ikke nemt at vinde frem ad de lange bundløse Veje. Fra denne Regel er der dog en Undtagelse: Turen til Julegudstjenesten paa Herrens egen hellige Nat. Da maa man jo slutte sig til de øvrige Kristne, og det plejer ikke at slaa fejl, at Vejrets Herre som paa Bestilling giver godt Vejr og klingende Frostføre som Julegave i sidste Øjeblik.

Saaledes ogsaa det Aar. Selve Juleaften var det eftertragtede Snevejr kommet, rigeligt, stille og jævnt. Tykke hvide Lin bredtes over de sorte, opkørte Veje, og Skoven rundt om blev pelsklædt lige op til Øjenbrynene. Om Aftenen lyste det op, Køligheden tog til, og Stjerneerne strøede Gnister over den størknende Sne. Ja, det var rigtig et Julevejr, som det skulde være!

Allerede ved Tretiden om Morgenen begyndte den blissede at skrabe i Gulvet inde i det lumre Staldmørke hos Anders. Den vidste nok, hvad Klokkeren var slaaet, selv om Julenissen ikke havde hældt en extra Skæppe Havre i Krybben Aftenen forud. Man har vel sin Religion, selv om man blot er et saakaldt umælende Dyr. Dumpe Trommehvirvler fra andre Hove hos Nordstrøms paa Bakken og Skov-Lars Petrus besvarede den, og strax efter hørte man søvndrukne Stemmer brumme imellem Udhulslængerne. Kaffe-Os og Mad-Damp sivede gennem Dørsprækkerne ud over Bygaden, Fødder trampede, Slædegænger og Seletøj knirkede. Timen var inde, da Stigbergerne skulde køre til Julegudstjeneste.

Alle til Hobe krøb man op. Den Dag maatte enhver, som paa nogen Maade kunde

det, være med: Halvfems-aarige Mænd og Kvinder, som ellers næsten ikke krøb ud af Ovnkrogen hele Guds lange Aar igennem; Smaabørn, som nylig var taget ud af Vuggen, pakkede ind i alle Slags Tæpper og Schawler, til de blev rent uformelige Bylter. Og naar Rækken af Slæder, akkompagneret af klinger Bjældeklang og af Fakkellussenes Knitren, bugtede sig ud gennem Byens Gade, saa var de alle saa fuldt belastede som bugnende Gæstebudsfade.

I Teten kørte, som det sømmede sig, Stude-Anders med sin Kone og sine fire Dreng. Han var den stauteste Bonde i Byen, hans Ejendomme var dobbelt saa store som nogen af Naboernes, og hans Ansigt virkede dobbelt saa haardt og vrantent. Derefter fulgte — Slæde efter Slæde Nordstrøms paa Bakken med de stramme, rødkindede Pigebørn. Skov-Lars Petrus, Øksne-Johan og alle de andre. Men bagest i Rækken kom et Køretøj, som

var noget helt for sig, en lav, højkarmet Bredslæde bemalet i gult og blaat og rødt med de stolteste Liljer og Roser. Og i den stoltserede "de tre vise Mænd," den lille hoftelamme Skræder-Kasper midt imellem begge sine Svende.

En var der dog, som ikke kørte med til denne Juledagsgudstjeneste fra den graa By paa Bjerget, og alligevel raabte vel intet Hjerte denne mørke Juledagsmorgen i større Nød og Vaande paa Evangeliet og Tempellyset.

Et Bøsseskud udenfor den yderste Stigbergsgaard laa en ensom og faldefærdig Hytte lige ved Vejkanten; sort var der i Husets eneste Vindu, og det sammenbrudte Tørvetag ludede snetyngt ned over den skæve Dør. Men for hver Slæde, som jog forbi, kastede Fakkelskæret et Glimt ind til Røgbols-Marie, som hun sad der paa Sengen i det kolde Køkken.

"Har du hørt, at hun derinde fik sin Unge i Gaar," sagde Stude-Anders til sin Kone, idet de passerede. "Paa selveste Juleaften — det ligner da det syndige Kvindemenneske!"

Men de fleste kørte forbi uden at tage nogen Notits af den ensomme Bolig, blot Skræder-Kasper rykkede et Øjeblik i Tømmen,

som havde han villet sige noget i Forbifarten, men tog sig strax i det igen og kørte videre.

Det første Glimt, som traf Røgbol-Marie fra Stude-Anders Blus gik som et Sværd igennem hendes Sjæl. Med uvenlige og haarde Blik havde de mødt hende, saa langt hun kunde huske tilbage, under sin Opvæxt i Bagstuen, hvor hun og Moderen henslæbte deres kummerlige Tilværelse. Men pyt! — det var hun ligeglad med, lo selve Studekonen lige op i Ansigtet og forsvandt med en Grimace og et Killingspring bag Stenene ved Hushjørnet. Og da hun saa løb i Vejret, blev slank, rundlemmet og klarøjet som ingen anden jævnaldrende Pige i Byen, saa skete det jo, at der tændtes en ny Ild i de unge Knøses Øjne, naar de uformodet mødte hende. Men de unge Piger blev fra Dag til Dag stadig stivere i Nakken, naar de fik Øje paa hende, og Furerne omkring de gamles Mundvige blev dybere og surere.

Alt havde dog vel jævnet sig til sidst — det er jo ingen Kunst at leve, naar man er ung, smuk og sund! — Om ikke den Ulykke var kommet, den Gang i det tidligste Foraar oppe paa Sætervangen. Hun var eneste Mejerske deroppe, passede Madlavningen for Karlene, der var paa Skovhugst, stegte deres Flæsk og holdt Kaffekanden varm, til de i Mørkningen forfrosne og trætte og sultne vendte hjem fra deres Dagværk. Og smuk og statelig var han, den sorthaarede fremmede, selv om de andre Tømmermænd ikke kunde lide ham. Hvor det kunde lokke og spille i de brune Øjne, naar han bøjede sig ned over hende i Komfurskæret!

Hvor mon han nu befandt sig? Hvem ved, hvorfra Vinden kommer, og hvor den farer hen?

Aa, hvor havde de gnavet og naget hende, de haarde Stigberg-Blikke i hele det lange isende Efteraar! Nu var det Slut med Latter og Spring; tung og skamfuld slæbte hun sig indenfor Hyttens Dør, saa snart hun øjnede nogen paa Vej oppefra Byen. Derinde jamrede den gamle, sammenkrøben i Sengen, over sin Gigt og Livets hele Elendighed.

I Dag var der et lille Væsen mere, som lod høre fra sig, fra det mørke Sengehjørne — et forvildet og hjælpeløst lille Fuglepip. Hendes Dreng, hendes Søn, han, som hun havde født i Synd og Skam. Som et Sværd gik den røde Fakkellue gennem hendes Sjæl, naar hun tog den lille dunede Bylt til sig og lagde den til Brystet.

Hilsen efter Hilsen sendte de forbiilende Blus ind til Røgbol-Marie, som sad derinde, sagte vuggende og ammende sit Barn. Og Bjælderne ledsagede med sin manende Sang. Derude laa Vejen ren og hvid, stive og selvretfærdige kørte Stigbergerne til Guds Hus for at hylde "Barnet, som fødtes i Dag." Kun herinde herskede Skumring og Mørke.

Og med et ser hun hele den velbekendte Scene for sig, saadan som hun mangfoldige

Gange har deltaget i den: det mørkskællede Klokketårn udenfor Kirkegaardsmuren, udaf hvis lysende Taarnluger den manende Kimen vælder . . . De snepudrede Birke og Lærketræer, gnistrende som Kæmpekoraller i Blusset af Faklerne, som slukkes i Portens Sne-driver . . . En højtidsklædt Menighed i de ældgamle Landsbydragter, Mændene i deres værdigt mørke Vadmelstrakker, Kvinderne i festligt lyse Skindtrøjer og spidse Hovedtøjer . . . De orange-gule Forklæder slynger Flammer af Offerild igennem alt det sorte og hvide, og som Blomster blandt Bølgeskum gynger Smaapigernes rosenrøde Huer imod Mødrenes kridhvide Brystkraver.

Og derinde under de favnende Tempel-hvælvninger — hvilket Rumfang af Renhed og Lys! Fra Malmlysekroner, Tinstager og Jernholdere fører Hundreder af blinkende Luer i hvert et Smuthul en sejrrig Strid imod Mørket; men oppe i Højkoret, hvor to nytændte Juletræer straalende som himmelske Brude foran Alteret, er det, som stod selve Paradisets Klarhed aaben. Nu drager Orglet sit Vejr med Vælde: som en Mand rejser den tusendhovedede Forsamling sig, og jublende mægtig stiger Lovsangen:

Vær hilset, skønne Morgenstund,
Som af Profetens hellige Mund
Er os bebudet worden!
Du store Dag, du skønne Dag,
Paa hvilken Himlens Velbehag
Endnu besøger Jorden . . .

Renhed og Lys! Ja, for de andre, de derude paa den hvide Veje, de nakkestive og retfærdige. Blot for hende, som mere højlydt end nogen anden raabte paa dem, var Evangeliets Gaver uopnaaelige i hendes Hjemsgælses Time.

I en stønnende Hulken synker Røgbol-Maries sammen over den lille Bylt ved sit Bryst.

Ingen kunde rigtig give Besked om, hvorledes Skræder-Kasper og hans Svende først var kommet til at bære Øgenavnet "de tre vise Mænd," men formodentlig var det blevet tildelt dem af nogen, der var ligesaa forfaren i Skrifterne som den halte Skindskræder selv, og der — ligesom han — udlagde dem efter sit eget Hovede. Lidt tosset var han dog nok betragtet som i Landsbyen, eftersom han gik omkring og profeterede eller — med de gustne Svende som underdanige Tilhørere — om Sommeraftnerne paa Bislaget med enstonigt syngende Stemme læste op af Profeterne, mens han med sin sorte Tommelotnegl nøje fulgte Verslinjerne i det slidte Testamente, og det graa Bukkeskæg nikkede og vippede. Men ingen saa ham over Hovedet af den Grund. Mere uldne og hvide Faareskind kunde ingen tilvirke i alle Siljanssognene, og de Tæpper og Langpelse, som udgik fra hans Værksted, var vidt berømte. Penge havde han ogsaa i Kopperberg-Banken og egen Gaard og Grund blandt de anseeligere i Landsbyen. Saadan en Fyr kan man forstaa, selv om hans Tale og Opførsel, saa snart de ikke drejede sig om Forretningerne, kunde synes en Smule forvirrede.

Imidlertid slæbte Helligdagene sig afsted, træge og ensformige som den tunge og frost-graa Himmel, der allerede paa Andendagen havde afløst det straalende Førstedagsvejr. Efter at man ved Julegudstjenesten med paa-

følgende Højmesse havde sørget saa nogenlunde grundigt for sit aandelige Menneske, at det maatte kunne være tilfredsstillet for en god Del af Aaret, sørgede man nu for det legemlige, laa mest hjemme og sov, lige fra man havde passet Kreaturerne og indtil man begyndte Indhugget paa den bastante Julekost, eller man holdt Kaffegilde med Naboerne.

Mere graa og mere trykkende end noget andet Sted laa den dystre Snehimmel over Røgbol-Maries Stue, og det var ikke nemt at glemme den, hverken ved Madfadet eller i Slagbænken. Thi den sidste salte Sild grinede allerede fra Bunden paa Fjerdingsgen, og selv med det tørre Brød paa Hanebjælken og Kartoflerne i Jordkullen var det paa Sidstningen. Skulde man saa døde nogen Tid bort fra Elendigheden under det slidte Sengetæppe, strax gav det lille Nor sig til at skribe paa Bryst, eller den gamle i Alkoven gav sig til at jamre over Gigten. Saa maatte man staa op med skælvende Knæ og passe de end mere hjælpeløse.

Herregud, hvordan skulde man holde ud, og skulde det nogensinde lette og vaares igen efter denne forfærdelige Vinter! Deroppe i Landbyen, der spurgte ingen efter en, for deres Skyld kunde man godt faa Lov at fryse og sulte ihjel, uden at der fortrak sig en Mine i deres stive Træansigter. Og nu begyndte ogsaa Mælken at udtørres, og den lille blev stadig glubskere og glubskere. Men stor og prægtig var han — og tænk, de smaa Dun paa den lille runde Hovedskal var aldeles sorte! Saa tidt som Røgbol-Marie glattede hen over dem med Haanden, følte hun Varmen fra et Par brune Øjne ophede hendes Kinder.

Nu var man allerede et Stykke inde i det nye Aar, ja, det var min Tro nu den trettende Dag. Men for Marie var ingenting fornyet, som hun sad der paa Trappetrinet udenfor Forstuedøren og stirrede grublende ud i den voxende Skumring. Blot evig og altid det samme trøstesløse graat i graat!

Det vil sige: en Ting vilde snart være forandret. I Dag var der skaaret løs paa det sidste Brød, og i Morgen var der kun Kartoflerne tilbage. Hvor skulde hun da faa Kræfter fra til den lille Ædedolk? Det bedste var at tage ham paa Armen og gaa bort fra det altsammen!

Men se — kommer der ikke i denne sene Time nogen deroppe fra Landsbyen! Snart er det jo aldeles bælgmørkt og næsten hele Dagen kan nu gaa, uden at nogen færdes ned over Bjerget. Hun springer hurtigt op. Nej, hun vil ikke træffe nogen af dem deroppefra, se ind i deres haarde Ansigter og møde deres foragtede Blikke — som om hun ikke havde nok at bære paa i Forvejen! Hellere igen bringe sig i Sikkerhed inde i Stuen og Mørket! De kom stadig nærmere, de tre mørke Skikkelser paa Rad, tegnede sig kraftigt imod den blege Sne. Minsandten, om det ikke er "de tre vise Mænd," Skræder-Kasper og hans Svende: nu kender hun tydeligt Skræderens Klumpfodshop. Saa kan hun godt blive; han er den eneste i Byen, som ikke har de rigtige Stigbergsøjne, og naar han er kørt forbi i sin Kærre eller i Slæden med de malede Roser, med et højt Læs af flødehvide Pelse og Skind, har han ofte sendt hende et venligt Nik. Han skal jo ogsaa kunne udlægge Skrifterne og

forudsige Fremtiden; hvem ved, hvor meget det har paa sig, om ogsaa de andre ringeagter, hvad han siger.

Nu er de strax derhenne — alle tre bærer de hver sin Bylt i Haanden og styrer lige frem imod Røgbols-Marie. "Gudsfred," nikker Skræder-Kasper og smiler venligt over det vippende Bukkeskæg. "Gudsfred — Gudsfred," siger de gustne Svende.

"Faar vi Lov at gaa ind og beskue det nyfødte Drengbarn?" spørger Kasper og har allerede Haanden paa Maries Dørklinke. Hun kan jo ikke godt lukke Døren i for dem, de første af de fremmede, som spørger til hende og hendes Barn, saa hun puster op i Ilden og løfter den lille op fra Sengehjørnet frem i Lyset. Da løser Kasper Snipperne op paa sin Bylt og ud vælder et prægtigt tildannet Faareskind med den allerblødeste, guldgule Uld. "Det er skaaret lidt forkert i Lyskenen," siger han, "men det vil alligevel være godt varmt til det lille Pus." Saa blinker han til Svendene, og ogsaa de pakker Indholdet af deres Poser ud: buttet svulmende Jule-Rugbrød, Sylte, Flæsk og Pølse.

Røgbols-Marie staar der med Barnet i Favnen og vidtopspærrede Øjne, som saa hun et Syn i Drømme. Hun kan ikke give en Lyd fra sig, men Hjertet hamrer, som skulde det sprænges.

Men den gamle har, oplivet af Besøget, slæbt sig ned fra Sengen, nipper undersøgende i Faareskindet med sine værkbrudne krogede Fingre og knebrer med sin sprukne Stemme: "Du forbarmende Gud, er alt det til os Stakler, og hvem har sendt Jer hid i denne Aftenstund?"

Da hæver Kasper sin Stemme, hele den lille Skikkelse retter sig i Vejret og ligesom voxer i Ildskæret, og højtidelig profetisk lyder Psalmistens Ord:

"Konger ved Havet og paa Øerne skal bringe Foræringer; og Kongerne ud af det rige Arabien og Seba skal tilskikke Gaver."

Og da han havde sagt det, nikkede han til sine Ledsagere. I næste Minut var de tre Gæster atter forsvundne.

Men fra den Time tændes der et nyt Haab og en ny Fortrøstning til Livet i Røgbol-Maries Hjerte. Havde ikke selveste de vise Mænd, de hellige tre Konger, paa Stjernens egen Dag besøgt hende i hendes Genvordighed og opladt Poser for Barnet, ligesom det engang var sket med hendes Navne, den hellige Guds Moder, i Stalden ved Bethlehem. Og selv om de var forklædte i en ringe Skindskræders og hans Svendes Skikkelse, og selv om Guldet, Røgelsen og Myrrhaen var ombyttet med et mere hverdagsligt Offer, saa var der visselig en højere Mening med det og der ventede visselig hendes eneste Søn en stor og mærkelig Fremtid!

Saa kunde det være det samme, om hun selv skulde trælle og slide, ja slide sig til Blods, nu da hun havde Forvisningen og Lyset i sin Sjæl! En Gang skulde Stude-Anders og alle de andre Stivnakker bøje sig dybt for ham, som de nu foragtede, og hans Stemme skulde høres vidt over Stigbjergets Aas, ja langt ud over den blomstrende Siljandal. Men den skulde ikke være haard og befalende, men mild og god, og fra hans Øjne skulde der strømme et Lys som Stjernens, der vandrede foran de søgende i Østerland.

I Monterey, California

Af S. MARCKMANN

DET var en solklar Septemberdag vi kom til Del Monte Hotel og Park i California, nær Monterey. Det var en vidunderlig Oplevelse at køre rundt i denne Park med dens mange forskellige Træer, Buske og Blomster.

Her staar de store mægtige Egetræer (Live Oak), der mægtige Acasia Træer, der Palmer, Fyr og Gran. De ejendommelige Abe Træer (Monkey Trees), en Slags Acasia, ikke at glemme de prægtige Cedar Træer. I Skovbunden vrimler det med Laurel, Bregner, Vintergrønt og meget andet.

Og saa den store Sø med de mange Svømmefugle: Maager, Terner, Pelikaner, Ænder, Vandhøns og Svaner, og nogle ganske smaa Fugle, som jeg aldrig har set før, og ikke kender Navnet paa. Og der i Baggrunden mellem de taarnlige Træer ligger det smukke Hotel med sine spidse Taarne og Gavle. Det minder om en gammel Herregaard. Hvor er her dog dejligt. Luften er saa let, at man slet ikke mærker man aander.

Udenfor Hotellets Indgang staar en mægtig "Sveitzer," som viser sig at være en Skotte. Han giver mig forskellige Oplysninger, blandt andre ogsaa den, at der arbejder mange Danske i Hotellet, mest Gartnere, og at de alle er flinke og dygtige Mennesker. — Det er jo kun rige Folk, som bor her, men det tillades dog enhver at køre rundt i den smukke Park, og at betragte Hotellet inde og ude.

Foran Hotellet findes et stort Badebassin. Her er flere unge Mænd og Kvinder, som bruger Formiddagens Timer til at bade sig i det krystalklare Vand. Paa Verandaerne sidder de gamle Tanter og Onkler og soler deres stive Lemmer, og fra Markerne rundt om høres Meadowlærkens smukke, men lidt vemodige Fløjt. Del Monte er dejlig. I 40 Aar har den ligget her og kastet sin Glans over Monterey. Eller er det maaske omvendt? Man paastaar, at i Monterey er Klimaet det mest ideelle. Det ved jeg ikke, men her var dejligt denne September Formiddag i Del Monte Park.

Men vi skal videre. Vi tager et Par Billede i "Cameraen," og stiger i vor gamle Bil, og ruller snart efter ind i den gamle By Monterey. Lad mig sige det med det samme, at denne By var den første Hovedstad i California, nemlig fra 1840-1845. Den ligger ca. 100 miles sydøst for San Francisco. Dens

Svømmebassin ved Hotel Del Monte

første Indvaanere var Spaniere, som i 1770 grundlagde St. Charles Missionen i Monterey. Fra den Tid begynder Monterey's Historie. Den begynder her, som saa mange andre Steder, med en Mission og et Fort. Missionen blev imidlertid Aaret efter flyttet til Carmel Dalen. Der ligger den endnu.

Dens Stifter, Franciskaner Munken Junipero Serra, ligger efter Sigende begravet der. Det er underligt at staa herinde i den lille Kirke, som er bygget for de mange Aar siden af Californias Rødhuder, under Ledelse af disse fromme Spaniere, og betragte Stedet, hvor den gamle tro Tjeners Støv hviler. Tankerne kommer og gaar. Hvorledes er det der staar paa Mindesmærket i Dybbøl over faldne Danske: "Derpaa have vi kendt Kærligheden, at I satte Livet til for os." — Man har beskyldt disse gamle Pionere for meget. Men en Ting kommer vi ikke uden om, de lærte Mennesker at bøje Knæ i Jesu Navn. — Paa et

Søen ved Hotel Del Monte

Højdedrag, lige uden for Monterey By, med Udsigt over den vidunderlig skønne Monterey Bugt, med de sandhvide Kyster, Vandet og Himlen er lyseblaat, saa blaat som blaat kan være, staar Monumentet af Junipero Serra. Paa Sökkelen staar at læse, at han landede her den 3. Juni 1770. Tuja og Boxbom vokser fredeligt omkring Monumentet. Monterey "Presidio" (Kaserne) ligger bag ved. Et Trompet-Signal høres, og Skud falder. Der er Skydeøvelse. Ogsaa her i det vidunderlige Monterey forstyrres Idyllen af Civilisationens Forbandelse, Militæret.

Første Gang Beboerne af Monterey saa det amerikanske Flag var i 1796, da et Skib fra Boston, Mass., lagde til. Men det var først den 7. Juli 1846, at "Stjerner og Striber" blev hejst over den gamle Tolbod, og Landet erklæret for hørende til de Forenede Stater af Amerika. Det gamle Hus staar endnu og ejes af Regeringen. Megen Historie er bleven til i Monterey. Derfor har man ogsaa kaldet den for det vestlige Amerikas Vugge. Og derfor er det en Fornøjelse at vandre rundt i den gamle By og betragte de gamle Mindesmærker, selv om ingen af disse udmærker sig ved Skønhed. Der er nu f. Eks. Californias første Theater. Det er en gammel grim Bygning, som ligger paa Hjørnet af Scott og Pacific Streets. Det var oprindeligt et Logihus for Sømænd, men blev senere indrettet som et Siags Theater.

Tæppet for Scenen hænger der endnu. Det er en stor Lem af Brædder, der aabner op

imod Loftet som Laaget paa en Kasse. Man fortæller at den berømte svenske Sangerinde Jenny Lind sang herinde paa hendes Turnee for Barnum. Et andet smukt Billede af Kunstnerinden hænger herinde. Det gamle Teater benyttes nu som et Slags historisk Musæum.

Paa Gadedøren staar at læse:

Ponder just a little while, all ye that enter here,
And try to think what kind of play they used to act in here.
'Twas tragedy or comedy, and now and then a farce,
At Christmas time a pantomime and then a social dance.
And tho' the actors all have gone,
Their ghosts sometimes play here,
And make the old theater ring
Till daylight doth appear.

Der er ret hyggeligt indenfor. Og med en Smule Fantasi bliver et Besøg i det gamle Theater lidt af en Oplevelse. Først Gang man besøgte Monterey tages ens Fantasi af et gammelt Hus, det saakaldte "House of the Four Winds." Men man bliver nærmest skuffet, naar man faar Oplysninger om hvorfor det kaldes saa. Thi det har slet intet med det mystiske at gøre, som man troede, men det kaldes saa, fordi Taget skraaner til alle fire Sider.

Her staar det gamle "Larkin House." Thomas Larkin var den første og eneste amerikanske Konsul i Monterey i den mexikanske Tid. Larkin kom til Monterey i 1832 og byggede Huset to Aar efter. Han spillede en stor Rolle i den saakaldte "Bear Flag War," som en lille Flok af Emigranter fra Staterne fik i Stand mod Mexico i 1846. Den egentlige Leder af denne Bevægelse var Kaptajn John Fremont, som var Kommandant af en lille Trop amerikanske Soldater. De dannede en Republik, "The Bear Flag Republic," og hejste et Flag med en Figur af en Bjørn i. Krigen med Mexico brød ud den følgende Juli, og Bjørnebanneret blev saaledes en Part af den Plan, som Amerika brugte for at vinde California. Bjørneflaget blev anerkendt som Californias "State Flag" den 3. Februar 1911. Konsul Larkin gjorde alt for at bringe California under Staternes Kontrol.

Ved Siden af Larkins House stod det Hus, i hvilket General Sherman boede som Løjtnant

Gennem Skovene ved Monterey

i 1846-47. Sagnet fortæller, at Sherman var dødelig forelsket i Senorita Bonifacio, som var den smukkeste Pige i Byen. Den Aften han kom for at sige sin Elskede Farvel, for at rejse øst paa, bar han en Rose i Knaphullet. Bonifacio tog Rosen fra hans Frakke med Ordene: "Sammen vil vi plante denne Rose. Hvis den lever og blomstrer, ved jeg at din Kærlighed til mig er ægte." Sherman svarede: "Naar den blomstrer, vil jeg komme tilbage og hente Dig som min Brud."

Aarene gik. Rosen blomstrede, men den unge Løtnant kom aldrig. Senorita, en Skønhed paa sine gamle Dage, stod stadig under det gamle Rosentræ og drømte sin Ungdomsdrøm, som aldrig blev til Virkelighed. Først fornylig er Huset og Rosen revet ned for at give Plads for en moderne Bygning.

Montereys Befolkning drømte stadig om, at deres By skulde blive Hovedstaden i en stor amerikansk Stat, ligesom den havde været det i den mexikanske Tid. Men Haabet bristede, da Konventionen bestemte, at Regeringens Sæde skulde være i San Jose. — Saa kom Jagten efter Guld.

Gold to fetch, and gold to send,
Gold to borrow, and gold to lend,
Gold to keep, and gold to spend,
And abundance of gold in future.

Det var i Februar 1848 at Guld blev fundet ved Sutters Mølle i Colona. Ved dette Budskab forlod Tusinder deres Arbejde og Hjemsted for at komme til El Doradoet. Mænd af alle Livsstillinger skyndte sig at faa Hakke og Spade og begynde paa deres Livs Drøm: at blive rige.

Saadan gik det til, at Monterey blev næsten mennesketom. Ja, selv Soldaterne fra Fortet der, lagde ned deres Sværd for at tage fat paa Hakke, Skovl og Spade, og en skønne Dag stod Byen tom for dygtige, energiske og modige Mænd, og det, som Byen kunde være blevet til, gik ikke i Opfyldelse. San Francisco voksede, men Monterey, den første Hav- og Hovedstad, forfaldt.

Andre Byer kom til, men Beboerne af disse have ingen eller liden Sympathi for Monterey og dens Historie, saa da man skulde have en Hovedstad for Amtet, blev det ikke Monterey, men Salinas.

I Oktober 1874 kom det første Tog til Byen, hvor California "blev til." I 1881 blev Hotellet Del Monte bygget, kun en mile fra Monterey.

Der er en Tur man ikke kan glemme at tage, naar man kommer i Nærheden af Monterey. Det er den saakaldte "seventeen mile drive." Den er lige saa famøs som Sejlturen ad Hudson Floden i New York. Sytten miles Køretur, hvor Landskabet saa at sige skifter hvert Minut. Det er det vidunderlige Hav, de mærkelige Klipper og den fantastiske Skov, som gør det. Det er umuligt med Ord at give et Billede af Indtrykkene paa denne Tur. Det er her ved Montereys Kyster man træffer de ejendommelige Cypresser. De ligner Mennesker. Det vil sige, der er noget personligt over dem. Hvor er de kommen fra? Det mest kendte af dem er det, som staar ganske alene paa Klippen ved "Midway Point." Naar man staar paa Klippen, hvor dette Træ gror, spørger man sig selv: hvor-

ledes er det kommet her. Og hvorledes har det fæstet Rod paa denne nøgne Klippe.

Ved "Point Lobos" spiser vi vor medbragte Mad. Vi gør Ild paa gamle Blade og Kviste og koger Kaffen. Her er herligt. Der ligger det store og stille Hav. Sæler og Søløver boltrer sig i det blaagrønne Vand. Klipperne rundt omkring er fulde af Søfugle. Man undres først over den hvide Farve, som Klipperne har her, men det kommer af, at Fuglene har deres Tilhold der Aar ud og Aar ind. Naar man sidder her i den kølige Morgentime, naar Taagen letter — ved Middagstid, naar Solen bager — om Aftenen, naar Skyggerne bliver lange, forstaar man hvorfor en Mand som Digteren Robert Louis Stevenson holdt af at færdes paa disse Steder. Stevenson holdt af at fortælle om de mærkelige Cypresser ved Monterey, men han fandt det vanskeligt at gøre det med Ord. Det er Malere, som maa give os Billeder af disse ejendommelige Træer, som, hvis de kunde tale, kunde fortælle om de gamle Tider. Derfor

Monument for Junipero Serra
(Marckmann ved Gitteret)

er der ogsaa her grundlagt en stor Kunstnerkoloni. Den ligger lunt mellem de store Træer. "Carmel by the Sea" kaldes den. Den ligger 3 miles syd for Monterey, ikke langt fra den gamle St. Charles Mission, hvis fulde Navn er: San Carlos Borromeo Del Carmelo de Monterey.

Vi er inde paa den engelske Cafe for at drikke Te. Billeder af Dronning Victoria og Edward den Syvende hænger paa Væggene, og Samtalen mellem Gæsterne føres dæmpet, medens Opvarterne diskret sørger for Serveringen.

Tilbage gaar det igen; gennem den stille Skov. Forbi de store Sanddyner, det stolte Hav, gennem den gamle Toldbom, hvor alle kørende og ridende maa betale sin Skat til Bommanden, forbi det store Kors, som staar paa Klippen, hvor Missionæren landede i 1770, til Monterey. Der er endnu et Sted vi maa se, førend vi forlader denne gode gamle By. Det er et gammelt Logihus. Her boede Skotten, Digteren Robert Louis Stevenson under sit Ophold i Monterey. Vi tager Plads paa den gamle Trappegang, medens en, som kender til Stevensons Liv og Færd, fortæller: "Der kommer en Tid i alles Liv, hvor det gaar op for dem, at de maa bane deres egne Veje, og leve deres eget Liv. Dette blev klart for Robert I. Stevenson, da hans Forældre satte sig i mod hans Forbindelse med den Kvinde han elskede over alt og som just var

rejst til Amerika, hvor hun laa syg i California. Det var om hende han skrev:

Trusty, dusky, vivid, true,
With eves of gold and bramble dew,
Steel true and blade straight,
The great Artificer made my mate.

Da Stevenson erfarede dette, brød han op fra sit Fædreland og kom efter mange Besværligheder til California, syg og pengeløs. Men godt Nyt fik han at høre. Stevenson blev kun i San Francisco faa Dage, saa rejste han til Bjergene paa den anden Side af Monterey, for at søge Helbredelse. I to Nætter og en Dag laa han her under et Træ, uden at være

i Stand til at hjælpe sig selv. To Farmere fandt ham, og bragte ham i bevidstløs Tilstand til deres "Ranch" (Gaard). Her plejede de ham med Gedemælk. Det er fra dette Ophold Stevenson skriver: "I am now lying in an upper chamber with the clinking of goat bells in my ears, which proves to me that the goats have come home and it will soon be time to eat." Da han var stærk nok dertil, begav han sig til Monterey, hvor han igen blev syg og indlogerede sig hos en Læge og spiste paa en Cafe. Den gamle Restauratør, Jules Simonean (død 1908), som sørgede for Stevenson i disse onde Dage, plejede gerne at sige: "De Folk, som nu besøger min Cafe, er gode Mennesker, for det er kun gode Folk, som bryder sig om Stevenson." Stevenson glemte heller aldrig sin fransk-amerikanske Ven. Ofte fik denne Breve fra Stevenson. I dem fortalte han om sit lykkelige Ægteskab "with a wife that suits me down to the ground." Den største Glæde for den gamle Restauratør var at vise sine Gæster de Bøger, som Stevenson havde sendt ham. I en af dem havde Stevenson skrevet:

"Que nons avons passe de bonnes soirees, mon brave Simonean! Sois tranquille! Je ne les oublierai pas!" (Hvor mange gode Aftener har vi dog ikke tilbragt sammen, min kære Simonean! Vær sikker paa, at jeg aldrig vil glemme dem!)

Det er længe siden Stevenson døde, det er langt herfra, hvor vi sidder, hans Grav er, men Ordet han talte er her endnu:

"So long as we love we serve, so long as we are loved by others I would almost say we are indispensable, and no man is useless while he has a friend."

Vi staar paa Havnemolen. Solen synker i Vest. Det er som Havet staar i Brand. Utalige Fiskerbaade er for hjemgaaende med Dagens Fangst, Laks og Sardiner.

Vi kører forbi Stedet hvor Danske den 8. September 1881 holdt deres første Folkefest i California. Over 100 Mennesker var den Dag samlet i muntert Lag og lyttede til Ordet, som den nu gamle Digterpræsten Adam Dan talte. Og danske Sange lød ud over den skønne Monterey Bugt.

Vi kører ganske langsomt. Her er skønt, her er Stemning, her er godt at leve.

Men selv om Termometret i Monterey Juleaften viser, som det gjorde 1922, 61 Grader Fahrenheit, saa har vi det dog paa samme Maade, som da vi for nu snart længe siden første Gang læste Verset:

Jeg glæder mig i denne Tid;
nu falder Julesneen hvid
og saa maa Julen komme.

Naar Land bygges

Af AXEL H. ANDERSEN

DET var i Foraaret 1868 at Anton omsider bekvemmede sig til at købe et Par Heste i Galesburg, Illinois, hvortil han var kommen med Banen tre Uger i Forvejen. En Vogn havde han allerede skaffet sig de første Dage — nu gik han omkring der i Frontierbyen og fandt sig af og til en Dags Arbejde, medens han ogsaa lærte et Par nye Ord af det amerikanske Sprog, ligesom han spurgte om Nyt angaaende Udsigterne for Nybyggere og Landsøgere langt ude i Iowa — oppe i nordvest, men ikke helt ude ved Missourifloden. Der var det han skulde hen — han vidste fra Venner i Chicago, hvor han ogsaa var kommet igennem, at nogle Danske havde "settled" deoppe i Iowa.

Anton's Nybyggervogn var god og solid; han var Tømrer nok til at forstaa sig paa de Dele. Den stod nede ved Jernbanen, hvor nogle Svenskere var ved at lægge nye Spor; inde i Vognen sad Inger det meste af Dagen og undrede sig over den nye Verden. I Skødet holdt hun et Pigebarn paa fire Maaneder — det var saamænd den lille Marie — hende, der senere blev gift med Købmanden i H . . . ; men det kunde ingen jo vide noget om, som hun laa der i sin Moders Skød. Vugge havde man ikke.

Ved Aftenstide kom Anton tilbage til Vognen fra Arbejde eller fra Hestehandel, og saa holdt han Barnet, mens Inger kogte Kartofler og stegte Flæsk. Han fortalte nyt fra Gader og Veje og fra Købmandsboderne, hvor man kunde træffe rejsende Nybyggere og Settlerne og høre paa deres Erfaringer og Forhaabninger. Anton forstod ikke alt og talte kun lidt med nogen; men han havde Øjnene med sig og traf ogsaa af og til en Dansk eller en Skandinav. Hver Dag saa han nye Vogntog sætte afsted mod vest, ned over det spændende Vadested i Mississippi, hvor det ikke var enhver af de overdækkede Vogne, der slap heldig igennem. Og nu havde han endelig fundet et Par Heste, som han syntes om og som var til at købe med de Midler, han havde med fra Danmark.

Inger var ikke helt tilfreds. Der var ikke Spor af Zigeunernatur i hende, og hun syntes ikke om at bo i en Vogn igennem de ublide Marts og April Maaneder, ovenikøbet med et nyfødt Menneskebarn i sin Varetægt. Hendes Utilfredshed fik dog ikke Udtryk i Ord; hun blev netop mere stille og faamælt — men den mere begejstrede og eventyrligt anlagte Anton forstod det godt. Han længtes forresten selv efter at komme fremad nu — Rejsen over den store Prærie skulde jo have en Ende, Trækket skulde jo have sit Maal: det nye og ukendte Hjem. Nu var der desuden saa mange Nybyggere taget afsted mod vest fra Galesburg; det var bedst at komme paa Vej saa man ikke kom til at køre Mutters ene over de nye, ukendte Egne. Han var glad ved de to temmelig store graa Heste, som han havde købt for en rimelig Pris; de vilde vel ikke bringe ham og hans Familie hurtigt afsted, men stadigt og støt. Og det Tempo for-

stod Anton, for han var Jyde — tillige var han en Krigskammerat fra 1864. Jo han havde egentlig oplevet en Del i de 29 Aar han havde været til; først at komme helskindet gennem en haard Krig mod Tysken, saa Rejsen over det strenge Atlanterhav, og nu atter foran et vidt, ukendt Hav — Prærien?

Men det var lidt anstrengende for Inger, og han skønnede paa, at hun bar det saa godt og saa stille. Naar nu blot man kom over denne sidste Del af Vejen — men det var jo ogsaa den værste — saa skulde de rigtignok alle tre faa det godt med Tiden. Han var ung og stærk, og den gode Jord forstod han som en Bog — Mulden, den vilde han leve paa og arbejde med, og det gottede ham at se hvordan Kornet groede om ham her i Illinois; gid det maatte være ligesaa godt derude i Iowa. Den Nat, mens han laa under Vognen og stirrede op mod den rige amerikanske Stjernehimmel, besluttede han at tage afsted Dagen efter imorgen — saa snart han fik lidt Flæsk, Mel og Havre indkøbt. — Ja, saa afsted imod vest, ud i Iowa, hvor Græsset stod højt og Jorden var sort og fed!

Det viste sig, at der alligevel var en Del Vejfarende, som tog ud af Byen sammen med Anton og Inger. Og sammen med fire andre Vogne blev de heldigt færged over Mississippifloden for en rimelig Betaling efter Datidens Forhold. Hestene maatte svømme. Saa et lille Ophold bag de første Iowa Bakker for at se efter Bolter og Skruer — og derpaa videre ind over den forarsfrodige Prærie.

Efterhaands drejede de fleste Vogne dog sydpaa, og der kom en Dag, da Anton fra sit Vognsæde kun skuede Græsset og Horizonten, alt medens han styrede støt mod Vest, en Kende i Nord. Han og hans Familie var ene paa Prærien; det var i Maj Maaned og de fleste Rejsende ad denne Kant havde kørt her i Marts og April. Der var dybe Spor, hvor de havde færdedes.

Men snart regnede det, og nu blev Prærien vanskelig at komme frem paa. Dybt sank Vognen i, og haardt maatte Hestene slide, endda de kun kunde tilbagelægge nogle faa Mil om Dagen. Der maatte tændes gode Baal om Natten for at holde Inger og den Lille varme. Og Inger — ja, hun blev mere og mere forknytt af at se paa de endeløse Vidder, hvor der endnu aldrig havde været Grøft eller Fure. Mens de kørte lukkede hun Teltlapperne baade for og bag i Overdækningen for saa vidt muligt at holde Rusk og Vind ude; alt hvad de ejede af Tøj og Tæpper svøbte hun om sig og Barnet, og saa var der ikke mere man kunde gøre — blot at vente og længes mod Maalet.

Anton havde fulgt de gamle Spor; de var dybe, men dog faste paa Bunden, hvorimod det slet ikke kunde gaa an at prøve den utilkørte Prærie; der kunde Hestene da slet ikke trække. Men tilsidst kørte Heste og Vogn ogsaa fast i Sporet; Inger, som døjsigt kiggede ud fra Teltlappen, observerede, at de sad nede i en Lavning, og hun var saa nær

ved Pløret, at de da maatte være i mindst til Hjulnaglerne, kunde hun skønne. Hun kunde høre Hestene plaske og stønne forude, men Vognen rørte sig ikke.

Saa krøb Anton ud paa Vognstangen og løsnede Skagler og Seletøj; Hestene forstod Manøvren og lidt efter arbejdede de sig fri af Vognen og naaede hen til en Græstue, hvor de ordentlig kunde ryste sig. Anton sjaskede omkring i Vandet med Gummistøvler paa, men tit traadte han fejl, og Vandet gik ind over Støvlerne. Naar det endda ikke naaede op til Vognbunden, tænkte han; men det var jo ikke til at "komme i Land" — der var ikke en tør Plet at se nogetsteds.

Flere Dage sad de der, saa begyndte det at tørre op, og Anton kunde lægge en Planke ud fra Vognen, saa Inger kunde komme ud og bevæge sig lidt. Men selve Vognen sad stedse i et dybt Pløre, alle fire Hjul var begravede, og selv om Anton kunde have gravet dem ud, saa vilde de synke i igen ved det første Ryk, thi det var en hel lille Indsø, de sad fast i. Det bedste man kunde haabe var vel at nogle Mennesker med Trækdyr skulde komme denne Vej; dog selv om det skete, saa følte Anton, at det næsten vilde være mer end man med Rimelighed kunde forlange af andre ligesaa trætte Rejsende, at de skulde give sig til at trække hans Vogn ud. Og desuden — han kunde ikke godt tale med disse Mennesker — i det hele taget hørte han jo ikke rigtig med blandt Folket her i Landet, syntes han. Han var en Immigrant — han var her for at finde Fodfæste; men han havde sandelig ikke fundet det endnu. Nej, gentog Anton ved sig selv, idet han saa paa de fire Hjul i Pløret: ingen Fodfæste!

Nu byggede de Ildsted inde paa det tørre Land, og ved Hjælp af Planken gik de ombord og sov i Vognen om Natten. Men det store Vandhul blev ikke mindre, og Anton, ellers saa haabefuld, begyndte for Alvor at frygte, at hans Vogn skulde gaa tabt for ham.

"Hvad er det derude?" spurgte Inger; hun var ved at live lidt op i Gløderne for Middagsmaden. Anton stirrede; det var en lille mørk, men levende Plet ude i Horizonten. Støvsy kunde man ikke kalde det; Støv havde man ikke set i Uger, mens alt var graat og fugtigt. Men Pletten bevægede sig. "Ja, det kan jo være det er nogle Rejsende, ligesom os selv," mente Anton nok. "Hvem der nu endda kunde snakke lidt med dem," føjede han slukøret til, som for at forberede Inger paa det værste, der kunde ske, nemlig at de formodede Rejsende skulde køre dem forbi i den gode Tro, at de sad her af deres egen frie Villie.

Nu begyndte det at dundre i Jorden. "Der er nok mange i den Karavane," sagde Anton, og vedblev at stirre mod øst; "jeg tror de er ridende."

Med et kastede Inger Potte og Pande og løbe lige i Armene paa Anton. "Det er Indianere, Anton! Du skal se, de vil slaa os

ihjel! Skynd Dig og sluk Ilden og kom over i Vognen — kan hænde de ikke kommer nær nok til at se os. Skynd Dig!”

Ilden blev dækket med vaad Jord, og paa et Øjeblik sad Mand, Kone og Afkom sammenkrøbne i Vognen. Inger kiggede skræklagen gennem et Hul i Lærredet, mens Anton febrilsk løsnede de to single Træ fra det tunge whiffletree, som han havde slæbt efter sig ind i Vognen. De to jernbeslaaede Træ og saa Øxen var de eneste Vaaben han havde. “Og det duer vel sagtens ikke noget til saadanne nogle Rødhuder,” tænkte han. Havde det endda været nogle Tyskere, og saa han havde haft en Bajonet — saa skulde han nok have givet Besked.

Med et kom han til at tænke paa Hestene, som gik frit paa den anden Side af Vognen. De begyndte allerede at vrinske og spidse Øren — det nyttede saamænd ikke at gemme sig. Han krøb ud paa Planken og gik i Land med Øxen i Haanden.

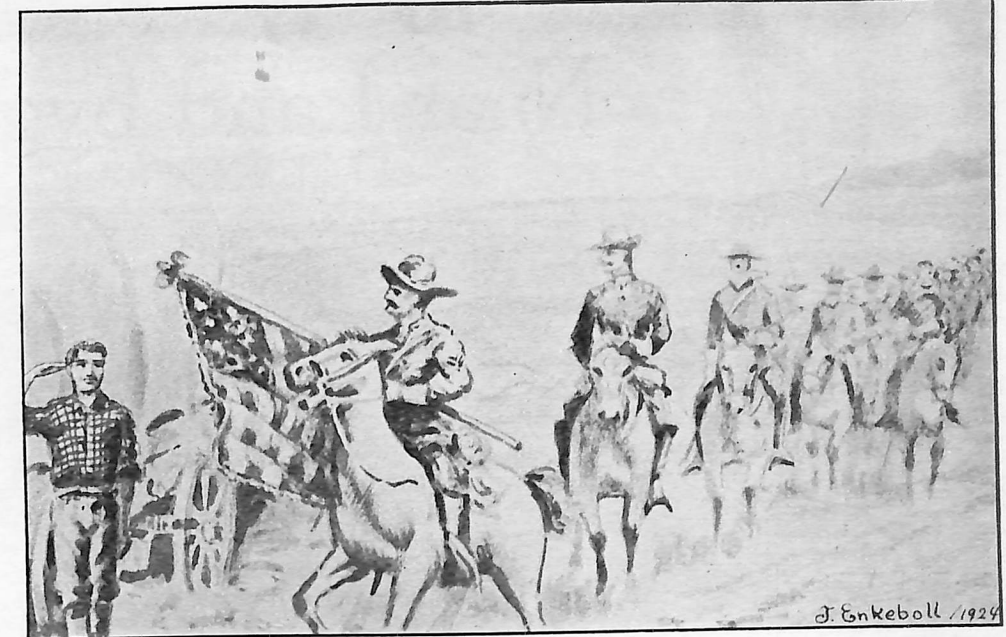
Nu kunde han se de ridende. Det kan nok være det var en ordentlig Flok. De dannede en stor Firkant, og Prærien gyngede under dem. Oho! — naa saadan — nej, det var nok ikke Indianere denne Gang. “Inger,” raabte Anton, og lod Øxen falde til Jorden, “Du skal ikke være bange. Ved Du, hvad det er for nogle?” Og da Ingers forskrækkede Ansigt kom tilsyne mellem Teltklapperne, fjøede han til: “det er Kavallerister, de har Messingknapper og lange Sabler!”

Anton havde set rigtigt, skønt det ellers ikke var helt let at finde det militære Præg i den store Flok ridende Mænd, som nu holdt stille tæt ved Vandhullet med Immigrantvognen i. De prustende og svedige Heste var mindre og mere rapfodede end det danske Kavalleri, som Anton kunde huske; Soldaterne var saa overdækkede med Mudder, at man kun med Møje kunde skelne den oprindelige mørkeblaa Farve i Uniformerne, som iøvrigt var temmelig pjaltede og forrevne. De fleste af Mændene var langskæggede og forpjuskede at se til, og havde det ikke været for Vaabnene og Knapperne, saa kunde man let komme paa den Tanke, at det var en Flok Røvere her kom ridende. Den Mistanke vilde dog hurtig flygte, naar man fik Øje paa Fanen, som stod støt i Vejret fra Fløjmandens Sadel. Ogsaa Fanen var ganske vist tilstænket med Pløre; alligevel var det de røde og hvide Striber med det blaa Stjernehav i Hjørnet, som man umiskendeligt saa for sig.

Flere Officerer var traadt af Hestene og kom hen mod Anton, medens de raabte til ham i Munden paa hinanden. Anton forstod næppe et eneste Muk; kun Ordet “trouble” var ham bekendt, og det forekom ofte, syntes han. Trouble havde han allerede haft flere Gange, siden han kom til Amerika.

“Yes — yes — trouble — og saa for megen Regn!” sagde han undskyldende til Kaptejnen, som nu stod for ham, og drejede paa sit Overskæg. “Jæ æ jo kun en pure Immigrant — just immigrant — yes — trouble,” vedblev Anton og trak beklagende paa Skuldrene. Han var ikke sikker paa, at man havde Lov til at holde saa længe paa et Sted herude paa Prærien — maaske det var Hærens Excerserplads han sad fast i!

Men Officererne vedblev at tale dæmpet sammen en Stund; saa satte en yngre Løjtnant sig til Hest igen og red tilbage til Troppen. Nu begyndte det at regne med Kommandoord, som Anton ikke forstod et Muk af. Og inden længe kom en større Flok Soldater, som havde lagt Sablen, ned til Vandhullet med Stænger og Tov. Kommandoordene vedblev at regne ned over de langskæggede Soldater, og hverken Inger eller Anton vidste ret, hvad de skulde tro, da de saa en stor Trop af Onkel Sams Hær pjadske ud i Vandet med Uniformerne paa. Der blev stukket Stænger ind under Vognkassen, der blev gjort Opstilling, og der blev løsnet paa Bolte og Skruer. Anton stod paa Landjorden og hørte paa, at den unge Løjtnant kommanderede; der var intet han kunde foretage sig for at hjælpe til, og han kunde ogsaa nok se, at disse Gutter trængte ikke til nogen Hjælp. Nu steg Vognkassen i Vejret med Inger og Barnet indeni; paa et Øjeblik var den marcheret gennem Vandet baaret af mange Soldater, som havde fat i Løftstængerne, og varsomt blev den sat ned paa den flade Jord. Saa kom Hjulene og Vognstangen i Land, det syntes som en Leg for alle disse Hænder at vrikke Skelettet ud fra Mudderet, hvor det havde arbejdet sig ned gennem flere Dage. Og til Slut blev Kassen med Inger og Barnet atter løftet op og Skruerne og Boltene forsvarligt sat fast. En lang, tynd Kommandersergeant med et melankolsk Ansigt og Overskæg, der faldt pjusket ned om begge Sider af Hagen som paa en Kineser, kom frem med en Æske Vognsmørelse, som han havde hentet ud af en Saddeltaske paa et af de fede Muldyr, der fulgte i sidste Række af Kompagniet. Antons Vogn blev smurt med Onkel Sams egen Smørelse, som den aldrig havde været smurt før. Imidlertid var Anton kommen lidt til sig selv, og havde faaet sine Heste indfangede og seledede, en 7—8 Soldater hjalp ham, og nu var alt parat til videre Fremfærd.

Kaptejnen henvendte endnu nogle faa Ord til Anton, som skønt han ikke forstod, hvad der blev sagt, dog fik det Indtryk, at det ikke krævede noget Svar — han nøjedes med at gentage sit jyske: “Mang’ Tak!” — saa red Kaptejnen og de andre Officerer i Galop tilbage til Kompagniet, hvor de vaade og tilsolede Kavallerister allerede var steget tilhøst igen. Et vældigt Brøl steg op fra Kaptejnens

Brystkasse; de lave, vævre Kavallerihestene ordnede sig i lige Rækker, Trompeteren gav fire korte Stanzaer tilbedste for Præriehunde og Høge — andre Tilskuere var der jo ikke.

Anton stod ved Siden af sin Vogn med Tømmerne i Haand; Inger havde sat sig ud paa Forsædet — hun saa glad ud og gav sig til at synge for Barnet, skønt det havde sovet roligt og godt under hele Flytningen.

Men idet det ridende Kompagni naaede ud for Immigrantvognen, sagde Anton til Inger: “Kan Du ta’e Linerne et bitte Korn?” Og idet han traadte et langt Skridt frem paa Prærien smækkede han Støvlehælene sammen og dannede med Fødderne en Vinkel paa 45 Grader. Han lagde Skuldrene vel tilbage og trak Maven ind. Næsen i Vejret, Øjnene ligeud, og den højre Haand op mod Skyggen af det tjavsede Haar, hvor Haandfladen anbragtes fladt over det ene Øre med en brat Bøjning ved Haandleddet. Anton gjorde stram Honnør paa god dansk Soldatervis, som han havde lært det i Fredericia, og som han en Nat havde gjort det for selve Christian IX i Dybbøl Skanser.

Det forbigaaende Kompagni havde Sablerne i Skeden, men Kaptejnen gengældte prompte Immigrantens Hilsen ved at berøre Skyggen paa sin flade Kasket med to Fingre. Han vendte derpaa Hovedet tilvenstre og udtalte to korte, skrappe Kommandoord, og idet Fanebæreren saa red forbi Stedet, hvor Anton stod, sænkede han Stjernebanneret — bleget og snavset som det var, men fuldt udspredd i Vinden med de 37 Stjerner paa den dybe blaa Baggrund.

Anton blev staaende ret i Honnørstilling indtil Kompagniet næsten var ude af Sigte bag et Højdedrag forude.

Han følte, hvorledes den øde Prærie var ved at blive en Hjemstavn for ham.

Og Flaget med Stjerne og Striberne i skulde fra nu af være hans. Det var hans nye Kompagnifane.

Med Appel lod han Haanden falde til Siden og “traadte af” med et langt Skridt tilbage paa Prærien. Taarerne piblede ned over Kinderne paa ham og blandede sig med Mudderstænkene, forinden de satte sig i Skægget. Kun Inger saa det — og hun forstod!

NAAR VAAREN KOMMER--

Af H. TROLLE-STEENSTRUP

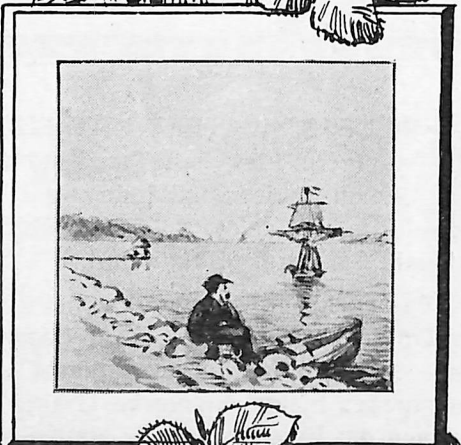
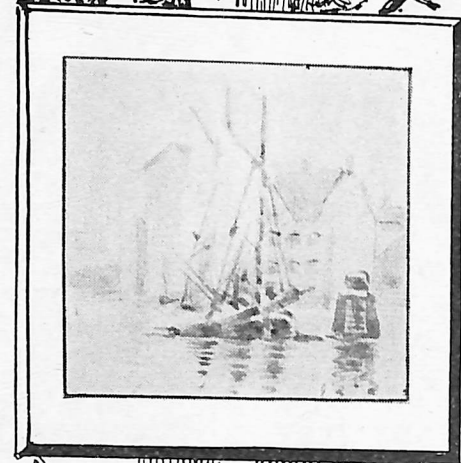
Nu vaares det tre tusind Mil herfra;
 Snart jubler der en Sværm af glade Svaler
 Langs danske Veje og om Bondens Tag;
 Martssolen blinker i de graa Kanaler
 Ved Frederiksholm, og Kuglen paa Vor Frelser's
 Staar som et Solur mod en Drift af Sky'r,
 Der kommer langvejs fra, fra fjerne By'er,
 Hvor Danske gaar landflygtige og længes.
 Om Aft'nen sidder de med Haand ved Kinden —
 Hvor mangan har ej Hjemves Taarer grædt —
 For vi har kastet Roserne for Vinden
 Og vraget hvad der var vor Arveret.

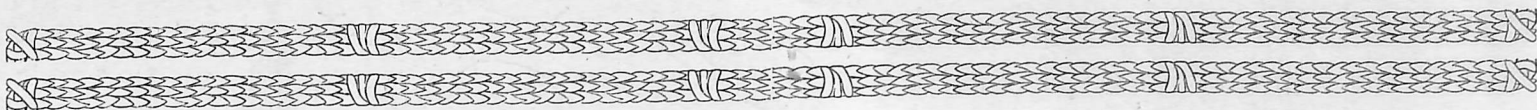
Tidt gik jeg ud paa Langelinies Mole
 Og sad og stirred, paa en Bænk af Sten,
 Paa Skibslanterners røde-grønne Sole —
 En Foraarsmorgen skimtede jeg Hveen. —
 Jeg ønskede: O kunde jeg blot flyve
 Med Fugletrækket, som mod Syden staar.
 Jeg fik mit Ønske opfyldt. Der gik et Aar;
 Et blev til to; fem ti, snart blir de tyve.
 Nu sidder jeg forglemt med Haand ved Kinden
 Og læser i min Skæbnes Regnebræt,
 At jeg har kastet Roserne for Vinden
 Og vraget hvad der var min Arveret.

Af alt jeg lærte, mens jeg gik i Skolen,
 Jeg husker bedst de Vers om ham, som steg
 Ved Toldboden i Land, mens Sommersolen
 Stod op bag Voldens Lind og Kæmpe-Eg.
 Som Dreng jeg lo af ham, hans hvide Haar;
 Nu ved jeg hvad der blev hans Banesaar:
 Han spurgte efter Havets stolte Svaner,
 Jeg spørger, naar jeg kommer, efter Venner
 Med hvem jeg haabed' paa et Gensynsmøde,
 Et Venneord, et Tryk af varme Hænder.
 Man tøver, tier, mens jeg Svaret aner: —
 At de er alle borte, glemte, døde.

“Hvad er den Hjemve efter Danmark, Fader?” —
 “Hjemve, min Dreng, er naar paa Dansk man kalder
 Paa Sønnen, runden af den danske Muld,
 Og svares paa et Sprog, som, skønt det falder
 Tilvant paa Øret, aldrig nogensinde
 Naar ind til Hjertegrundens dybe Skaal.
 Hjemve, min Dreng, det er et evigt Minde
 Om Fædres Land — det tabte Paradis —
 En Længsel efter Fødebyens Gader,
 En Drossels Slag, Sankt Hans Nats tændte Baal;
 Det er at tale med sit eget Hjerter
 Paa det vi Danske kalder Modersmaal.”

Nu vaares det tre tusind Mil herfra,
 Snart styrer Fugletrækket hjem mod Norden
 Med nystemt Sang og Søndenvind i Følge,
 Der bryder Vintrens Tag paa Issefjorden
 Og Knopperne paa Holbergs Træ, som luder
 Mod Kannikke og Bibliothekets Mur,
 Mens Tiden maales af Vor Frues Ur.
 Af alt det gaar vi glip, som blev herude;
 Om Aft'nen sidder vi med Haand ved Kinden
 Og gransker i vor Skæbnes Regnebræt,
 For vi har kastet Roserne for Vinden
 Og vraget hvad der var vor Arveret.

Scene af "Hakon Jarl." Gudrun bekranser Freyas Billedstøtte
 Thorer Klake Hakon Jarl Gudrun

Danmarks Friluftsscene

Af HANS BRIX, Dr. Phil.

FRILUFTSTHEATRET I DYREHAVEN, der i Aar som tidligere blev ledet med udmærket Dygtighed af Adam Poulsen, indlagde sig i den forløbne Sæson megen Ære ved at opføre Adam Øhlenschlägers prægtige nationale Sørgespil "Hakon Jarl."

Paa Forhaand var man ikke hel tryk overfor det Udfald, som Opførelsen vilde faa. Den Natur, som Digteren har tænkt sig som Baggrund for Skuespillets vældige Optrin, er den norske: Fjelde og mørke Graner skulde altsaa danne Rammen om Billederne af de stærke og haarde Hedninger, og ikke bløde, grønne Bakker med lyse Bøgetræer. Opførel-

sen viste imidlertid at den danske Natur forenedes godt med de norske Optrin; den Højtidelighed og den tyngende Ro, der er over Bøgeskoven ved Aftenstide, stemte meget godt overens med Dramaets storladne Præg.

Hakon Jarl er i Øhlenschlägers Tragedie en vældig gammel Kæmpe, der endnu i Kræfter, skønt de begynder at gaa paa Hæld, kan maale sig med de fleste unge, og som i frodig, sanselig Livstørst ikke staar tilbage for nogen. Ved Siden af besidder han den sande Stormands Overlegenhed og Klarhed i Tanken. Endelig er han ved Tidens og Skæbnens Villie blevet den store Forsvarer af Hedenskabens man-

Adam Poulsen som "Hakon Jarl"

dige Tro; overfor sin Medbejler Olaf Tryggvesøn, der vil indføre Kristendommen i Norge, hævder han, at den nye Læres Præg er umandigt og blødagtigt, og at Asedyrkelsen er den rette Bekendelse for Nordens Helte.

Ved Udførelsen lagde Adam Poulsen, der spillede Titelførelsen i Skuespillet, Hovedvægten paa Hakon som fyrstelig Stormand og som vældig Hedning og Gudedyrker; Fremstillingen var højst anselig, og Hr. Poulsen's skønne Organ fyldte det vældige Rum mellem Bakkerne med Vellyd!

Overhovedet gik Forestillingen meget afrundet over Fri-luftsscenen. Olav Tryggvesøn spillede kraftigt og uden

Sødladenhed af den unge Svend Methling. Den mærkelige Aande-Figur, en mystisk Skikkelse i Virkeligheden selve Gud Odin, der forsøger at hindre Kristendommens Fremgang, blev fantasifuldt gengivet af Hr. Robert Neiendam. Og Stykkets Masseoptrin gled — som sædvanligt ved Dyrehavsspillene — smukt sammen med den omgivende Naturs rige Ramme.

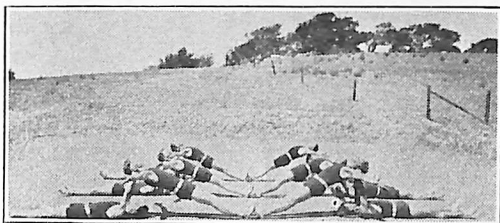
Der er over Tilhørerkredsen ved Dyrehavsspillene en ejendommelig Andagt, en rigere Samfølelse end i et lukket Theater; og denne Stemning var særdeles føleligt tilstede under de smukke Opførelser i Ulvedalen af "Hakon Jarl."

GYMNASTIK OG FOLKEDANS

DET kan jo ikke siges, at den Dansk-Svenske Gymnastik eller den Bukhske Primitive har gaaet nogen Sejrs-gang over Amerika; men det kan dog siges, at man har lagt Mærke til begge disse Former af Gymnastik, ogsaa blandt Amerikanere. Saaledes udtalte en betydelig Gymnastik- og Sportsleder i Los Angeles til mig, efter at han havde set Holdet her fra vor Skole fremvise Gymnastik i Y. M. C. A's Sal i Los Angeles. Det er Gymnastikken, Amerika trænger til. Vi prøver paa saa mange Ting; men vi har endnu ikke faaet fat i en Gymnastik, som kan samle Landets Ungdom, eller som der er værd at samle Landets Ungdom til, men her er den.

Det var Bukhs den Primitive, der her blev vist. Samme Gymnastikleder, der har Indflydelse paa Universitetet i Los Angeles, beklagede meget, at han ikke havde vidst af os at sige et Par Uger før i Tiden, saa vilde han haft os til at vise Gymnastik paa Universitetet for flere Tusinde Lærere og Lærerinder, som da havde været samlet der. Nu haabede han, at han i den kommende Vinter kunde

faa det ordnet, saa et Gymnastikhold fra Atterdag College kunde komme ned paa Universitetet i Los Angeles og vise Gymnastik og derved være med til at give amerikanske Unge Lyst til at give sig under disse herlige Legemsøvelser.

Det var under en Rundrejse i California, vi gjorde her fra Atterdag College med 12 Gymnaster og 8 Par Folkedansere under

Gymnastiklærer Viggo Tarnows Ledelse i August Maaned dette Aar, at jeg havde den Glæde at høre en saadan Udtalelse fra en amerikansk Gymnastikleder.

Omtrent det samme oplevede vi i Santa Barbara, hvor vi ogsaa viste Gymnastik og Folkedanse i Y. M. C. A's Sal. Lederen af Idrætten og Gymnastikken der, en prægtig

ynge Amerikaner, var stærkt betaget baade af Gymnastikken og Folkedansen. Han vilde besøge os, og vi skulde besøge dem igen for, om muligt, at faa Samarbejde i Gang. Han udtalte om Folkedansen: Den er herlig. I den kan de Unge jo kun glæde sig, og den er jo i sig selv god Gymnastik. Den er den skønneste og stærkeste Modsætning til de grimme, moralsk ødelæggende moderne Danse, jeg har set.

I Oakland, hvor vi ogsaa aflagde Besøg med vore Unge, blev der ogsaa talt meget om, at der skulde gøres Forsøg paa at faa denne Gymnastik fremvist paa Universitetet i Berkeley til Vinter. I Salinas blev der skrevet i en af Byens Aviser efter Opvisningen, at det var det bedste af den Slags, der nogensinde var set i Byen.

Der er altsaa vakt Interesse, ogsaa blandt Amerikanere, for den primitive Gymnastik herude paa Vestkysten. Under vor Rundrejse, hvor vi jo særlig besøgte danske Kredse, var der ikke mindre Begejstring blandt vore Landsmænd herude for, hvad vore Unge kunde præstere paa Gymnastikkens og Folkedan-

sens Omraade. Det ser ud til, at der her virkelig er Mulighed for, at vi kan komme til at give en Indsats til virkelig Gavn og Klæde for Amerika og det amerikanske Folk. Og vi vil ikke standse i Arbejdet for at naa frem til dette.

Lederne, som vi især skylder Tak for, hvad der allerede er naaet her, er Gymnastiklærerne skylder vi de Unge Tak, som saa villigt i to Aar dygtigt har ledet Gymnastikken og Folkedansen her paa Atterdag College, og Viggo Tarnow, før Grand View College, Des Moines, Iowa, som nu har taget Arbejdet op og vil føre det videre. Bl. a. vil han lede Uddannelsen af Gymnastiklærere og Lærerinder her til Vinter. Men ligesaa meget som Lederne skylder vi de Unge Tak, som saa villigt gik under Ledelsen, som saa glade gjorde Arbejdet, som saa dygtigt viste, hvad der kan naas af Styrke, Skønhed og Ynde, naar Viljen og Kræfterne for Alvor lægges ind. Stærkere og smukkere Legemer, sundere og rigere Sjæleliv er Lønningen, der hentes for dygtigt Arbejde i Gymnastiksalen.

Rundrejsen, vi gjorde i August Maaned, gik til Salinas, Oakland, Parlier-Easton, Pa-

sadena, Los Angeles, Santa Barbara og Solvang, hvor vi sluttede Turen med at give en Opvisning for vore egne Folk i vor store og udmærkede ny Gymnastiksal. Det blev ikke blot en Fornøjelsestur for de Unge, der rejste; men det blev ogsaa, efter alt at dømme, en Tur, der satte Spor for sund Legemsøvelse i California for Fremtiden.

E. K.

Dansk Hjælpssomhed

BLANDT alle de andre fine importerede danske Dyder, som f. Ex. politiske Raadgivere og smigerfulde Bordtalere aldrig glemmer at fortælle os Indvandrere, at vi besidder i stort Maal, er ingen mere anvendt end den danske Hjælpssomhed. Og det er vist ogsaa en af de meget fremragende danske Dyder; man ser jo undertiden hvorledes man derhjemme i Danmark — set gennem de større udenlandske Briller, som vi Udvandrede er kommen til at se med — ligesom bliver lidt for hjælpsomme, saaledes at man af Regeringens Kasse understøtter Haandværkere, som er bleven arbejdsløse i deres eget Haandværk, omendskønt de godt kan tjene noget i en anden, maaske knap saa vel betalt Gerning. Men det forringer ikke den nyttige Hjælpssomhed, som Dan-

marks Befolkning unægtelig er godt hjemme i.

Hvor meget af denne Dyd tager vi Udvandrede med os herover til Amerika?

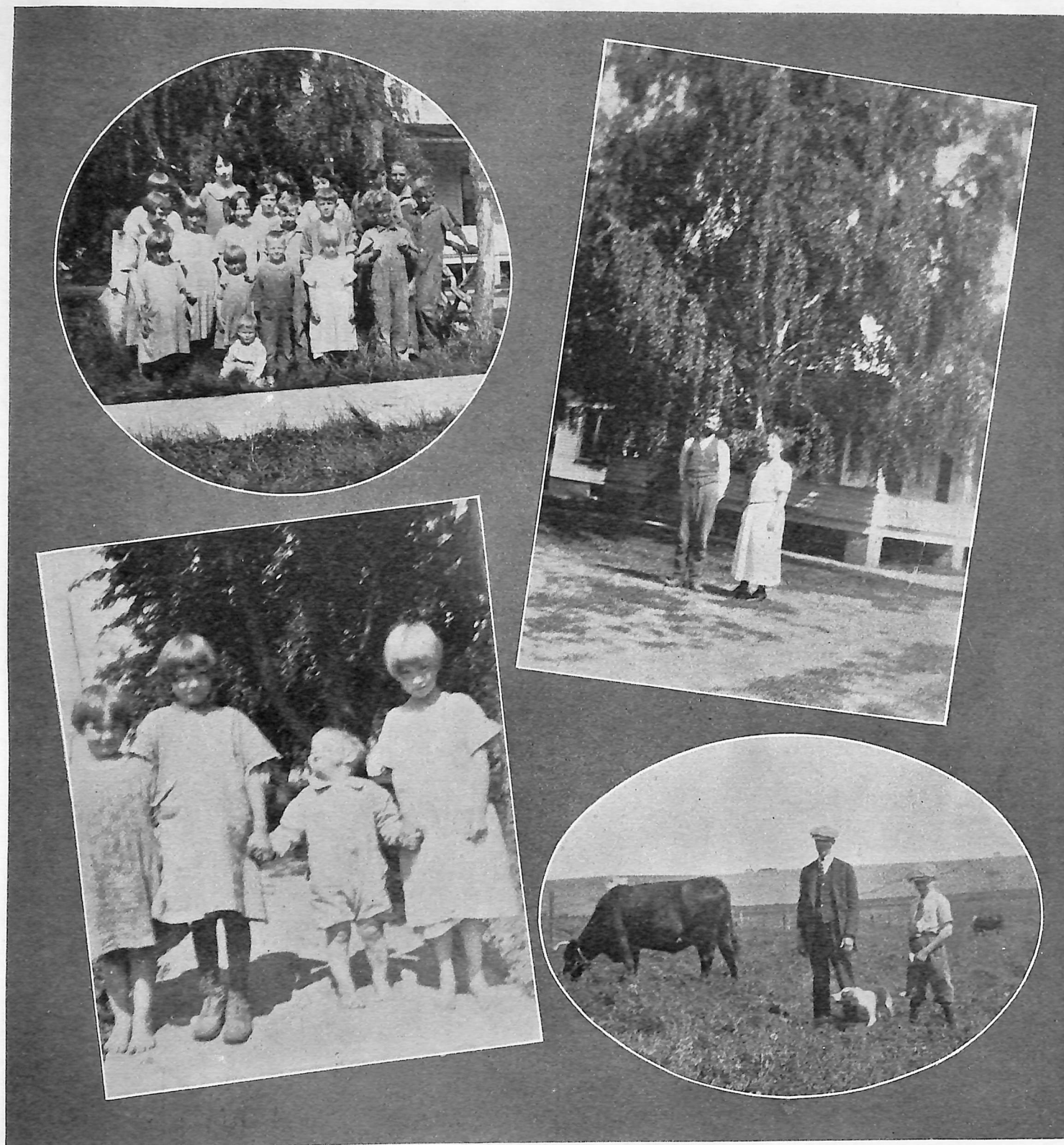
Det kan enhver bedst svare for sig selv; alt hvad jeg vil med disse Linier og Billeder er at holde en Kikkert frem for "Misteltenens" Læsere, saaledes at de kan se, hvad vi samlede gør som Danske og hvad der endnu kan være at gøre. Og det er endda ikke et fyldestgørende Billede: blot nogle Indtryk fra en Sommerrejse.

Først henleder jeg Læserens Øje paa Lokomotivet, som indleder disse Spalter. Det er et stort, praktisk og dampende Tegn paa den bedste Slags Hjælpssomhed, nemlig Selvhjælp for en hel Egn af danske Beboere. Det er det danske Tog, som sindigt kører fra Atlantic i

Iowa til de danske Byer Elkhorn og Kimballton, sytten miles mod Nord. Ja — jeg mener det helt ud, naar jeg siger det danske Tog, for der er kun dette ene. Et Lokomotiv, en Waggon til Post, Express og Passagerer — det er Toget. Fragtvogne er der mange af paa Linien, men de kan laanes hos de større Baner.

Her kunde jeg godt indflette en ganske overordentlig vittig Skildring om de Kvaler, som en Passager maa gennemgaa paa Rejsen fra Atlantic til Elkhorn. Men det vilde blive den samme Slags vittige Skildring, som ogsaa kunde berettes om en Jernbanerejse paa Langeland eller Bornholm — og saa ved Læseren fuldkommen god Besked. Desuden kørte jeg slet ikke med Elkhorn Toget — jeg kom op at age med en Mand, som hed Han-

Foroven: En Børnegruppe fra Børnehjemmet i Elkhorn. Wilber Petersen og Hustru.—Forneden: "Hvornaar kommer Du igen?" — Avisforvalter og Fodermester paa Gaarden.

sen, og som hele Tiden sad og mumlede: Kom saa, Henry! — skønt der slet ikke var nogen Hest!

Men denne danske Jernbane blev til paa et Tidspunkt, da der var Brug for en Jernbane, og da forskellige større Baneselskaber, der strejfede Egnen, ikke kunde forliges eller bekvemme sig til at bygge Banen ned gennem det største danske Settlement i Amerika. Og det er altsaa et Tegn paa, at danske Udvandrere — ligesom Danske i Danmark — formaar at hjælpe sig selv, naar det kniber. Det er Andelstanken, som her dukker frem — den voxer frodigt i Danmark; den er ikke saa let at omplante her i Individualismens Jordbund, men hel visnet er den dog ikke i danske Sind.

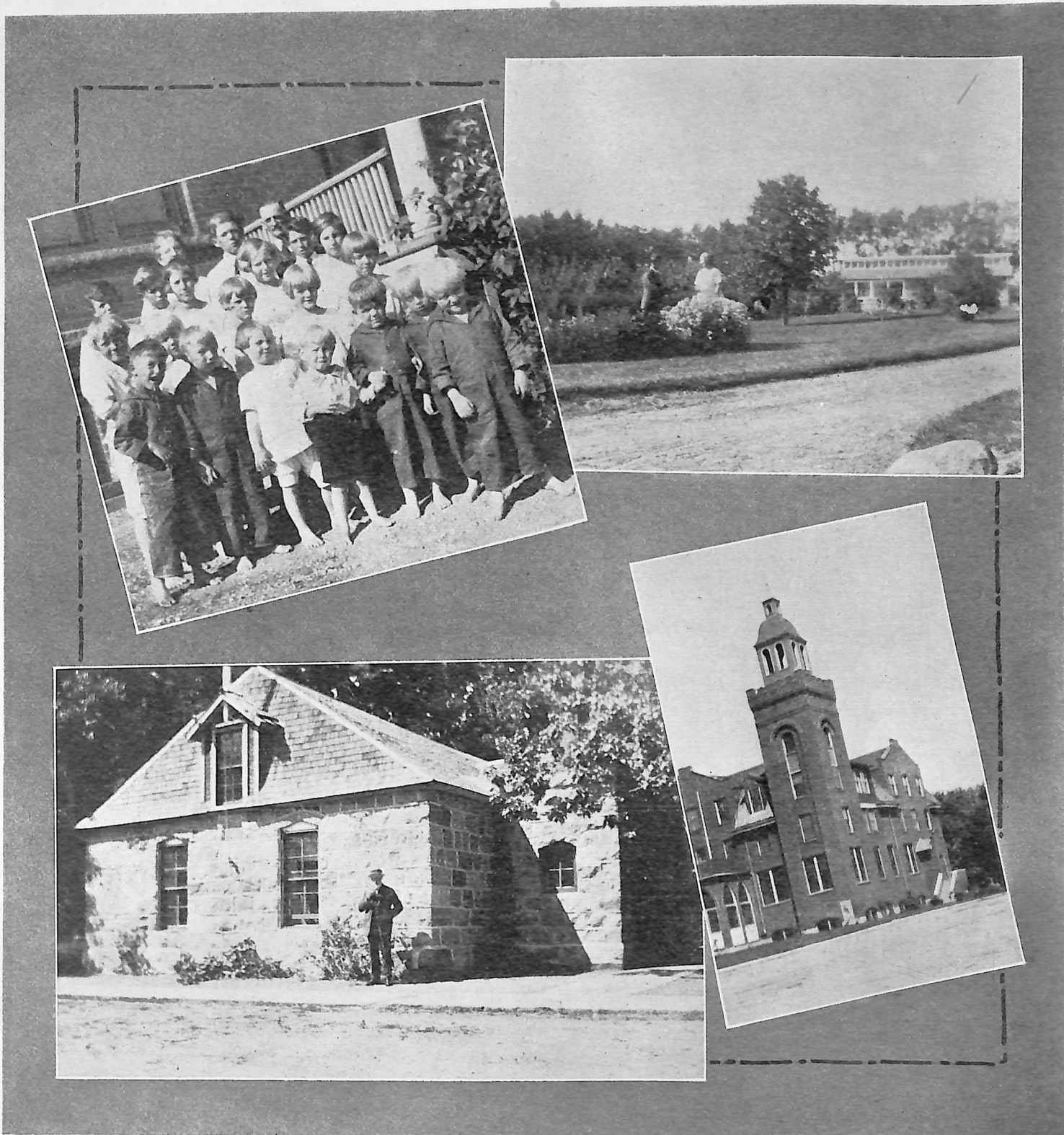
Saa er der en anden Slags Hjælpsomhed, der ogsaa kan lede til Selvhjælp, skønt den

kræver lidt mere Tid til at udvikle sig. Det er den Hjælp, der udføres gennem hvad man kalder Godgørenhed. Ogsaa paa dette Omraade fandt jeg et Exempel i Elkhorn, for det er her et af de fem danske Børnehjem i Amerika ligger.

Højt oppe paa en Bakke lidt vest for Byen ligger Hjemmet; men det ligner mere en velholdt Farm og slet ikke en "Anstalt." Hvad der mest pynter, er Træerne omkring Stuehuset — det giver den danske Hygge. Forstanderen hedder "Papa Wilber" — det kalder Børnene ham, men ellers er det Wilbur Petersen, Farmer fra Ruskin i Nebraska, hvor han er født. Han er en god Økonom, og han driver de fyrrø Acres, som Hjemmet ligger paa, med Forstand.

Enhver, som er Fader, ved, at der er noget,

som hedder Faderglæder, men der er sandelig ogsaa Bekymringer. "Papa Wilber" har usædvanlig meget af begge Dele, thi der er 27 Børn i Hjemmet, og skønt et Par eller tre er ham nærmere end de øvrige, saa gør det ingen Forskel i Glæderne og Bekymringerne. Nej, der skal noget til for at holde alle disse Børn med Sko og Klæder, og de skal jo se ordentlige ud, for de gaar hver Dag til Skole inde i Elkhorn, og nogle af dem gaar til Arbejde i Byen eller paa Egnen — alt efter som det kan passe. Heldigvis er "Papa Wilber" ikke ene om Bekymringerne — for han har en dygtig Kone. Alt var rent og pænt i Huset; det er ogsaa moderne for saa vidt som varmt og koldt Vand, Elektricitet o, s, v, angaar. De Børn lider ingen Nød; de bliver opdraget lidt strengere end de fleste Børn, jeg kender, men

Foroven: Børneflokket i det danske Børnehjem i Tyler. (Forstander Jensen og Hustru i Baggrunden). Billede af Børnehjemmets Have. Forveden: Et stærkt gammelt Skolehus og en stærk gammel Pioneer i Danebod ved Tyler. Folkehøjskolen ved Tyler.

de synes ikke at mærke noget til det. Der er Respekt baade for Papa Wilber og for Mrs. Petersen, men der er ingen Skræk.

Nogle af Børnene bliver der betalt for; maaske Moderen er død, medens Faderen er i Stand til at betale for Opdragelsen. Andre bor frit; de har ingen Paarørende. Men det ved Børnene ikke noget om; de er Søskende tilhobe.

Hvis der bor nogle danske Forældre ikke altfor langt fra Elkhorn, som gerne vilde have, at deres Børn skulde forstaa den Kunst at lystre, uden at de behøver at prygles eller skræmmes — ja, saa tror jeg de burde se, om de ikke kunde faa Papa Wilber til at tage mod unge Sommergæster i Ferien. Man kunde jo betale et lille Vederlag for nogle Ugers Sommerferie paa Landet. Saadan gør man i

Danmark — vilde vore Børn ikke ogsaa have Gavn og Glæde af det? Jeg tror Papa Wilber gik ind paa at tage mod Sommergæster — og hvad Gæsterne angaar, saa tror jeg ikke Forældrene vilde kende dem igen. Børn har godt af at være paa Landet en Gang imellem, og de har ogsaa godt af at være lydige. Ja, undskyld at jeg bringer denne Tanke paa Bane, angaaende Sommervisitter til Børnehjemmet i Elkhorn; maaske alle danske Børn er lydige nok, og maaske de slet ikke bryder sig om at komme paa Landet. Men, alligevel — det er et dansk Hjem for Børn — det er ikke nogen Fattiggaard — og hvis nogen synes om Tanken, saa ligger Hjemmet derovre i Elkhorn.

Nej, det er ikke nogen Fattiggaard. Men det er nu heller ikke en Herregaard, skønt det

ser saa pænt og velholdt ud. Naturligvis faar Hjemmet Hjælp gennem den danske Kirke, og der kommer ogsaa lidt privat Hjælp af og til. Men det er ikke meget — Folk kan ikke huske det. Der er nu Brodersamfundet, som giver et Par hundrede Dollars hvert Aar til hvert af vore Børnehjem — hvorfor ikke en lille Smule mere. Det var Mening, at hvert Medlem skulde give 10 Cents, men det er kun hvert andet Medlem, der gør det. Det er en frivillig Sag — men kunde man ikke tvinge sig selv til at give den "dime"? Der er slet ikke Tale om noget andet end at der er udmærket god Brug for Pengene, og disse Børn har ikke gjort noget ondt. Det er skikkelige Børn — de har blot været lidt uheldige, saadan som det kan gaa enhver, mens man er Barn. En har ingen Far, en har ingen Mor,

en har ingen af Delene, en har begge Dele, men hvor er de henne? Ja, det maa Vorherre vide — men her er Papa Wilber, og han skal skaffe Sko til Børnene.

Saa var jeg i Tyler i Minnesota, og der er et andet Børnehjem. Der var ligesom lidt mere herskabeligt; Huset er af Sten, og der var sjældent hyggeligt i Stuerne. Her træffer vi Forstander Ludvig Jensen og hans ypperlige Kone — de to er Forældre. Det synes at være deres Gerning her i Livet, og de forstaar deres Gerning. Vi andre kan prøve paa at være Forældre, man haaber det maa lykkes at opdrage Poderne, men saadanne Tider man lever i! Anderledes hos Ægteparret Jensen; de har det rolige overlegne Greb paa Situationen, som skaber Tillid hos Omgivelserne. De tyve Børn ser op til dem som et Par Forsyn, og jeg er sikker paa, at hele den danske Befolkning i og omkring Tyler er meget stolte af Familien Jensen.

Men ogsaa Børnehjemmet i Tyler er lidt

Martin Østergaard

financielt trykket. Der er Gæld paa Gaarden — jeg skulde vel kalde det Farmen, men det hele Anlæg paa ca. 40 Acres minder mest om en dansk Bondegård af den bedre Slags. Særlig Haven — Ludvig Jensen forstaar at anlægge en Have og at passe den. Jeg kan ikke vide, om ikke Børnene hjælper lidt til — og der er skam altfor faa Børn i Amerika, der forstaar at anlægge Haver, saa det er jo en god Lærdom. Nu kom jeg bort fra Gælden paa Gaarden — mon vi nu ogsaa allesammen herovre har udvist al den danske Hjælpsomhed, som vi tog med os fra Danmark? Eller skulde det være muligt, at der kunde gøres endnu en sidste Kraftanstrengelse rundt omkring i de Tusind Hjem, hvor man ikke har Brug for et Børnehjem, fordi man har sit eget Børnehjem?

Jo, der er Brug for en stadig Haandsrækning ved vore danske Børnehjem, og man kan være sikker paa, at alt bliver anvendt fornuftigt og økonomisk. Men lad ingen tro, at der ser fattigt ud paa Børnehjemmet i Tyler! Det manglede bare — der er i det hele taget ikke noget, der ser fattigt ud i Tyler — det er sandelig dygtige danske Folk, som bor der, baade Farmerne og Byfolkene, og de forstaar

Fra Ha Ha Tonka Park
(I Nærheden af Østergaards Land)

nok at faa Tingene til at se godt ud. Der er kønt omkring Højskolen, hvor den unge Prof. Nielsen styrer Tingene, og der er kønt nede ved Korskirken, hvor den unge Præst, Alfred Jensen, bor. Det er unge Folk, der leder Tingene i Tyler, men det er de ældre vist ikke misfornøjede med.

Lad os gaa tilbage til Børnehjemmet. Børnene leger i Skyggen — det vil sige der er to smaa Tyksakker, som faar sig en Middagslur inde paa Sofaen i Kontoret. Og Ludvig Jensen fortæller om Børnehjemmet, at det er gammelt og godt, og at det altid har god Søgning. Der er Plads til flere Børn, og der er altid Børn, som gerne skulde anbringes, men man maa jo passe paa at faa alting til at slaa til.

Kære Læsere, ved I hvad man har i Tyler?

Governør McClurg's historiske Plantage, som nu ejes af Staten
(Fra Omegnen af Østergaards Land)

Man har en dansk Skole, hvor Lærerinden taler dansk, og hvor Børnene taler dansk — men de lærer alligevel amerikansk. Og naar Børnene har gaaet der i fire Aar, saa flytter de op i den amerikanske Skole, som man ogsaa har i Byen. Og alle Børnene fra Børnehjemmet gaar ogsaa i den danske Skole, men ikke desto mindre, synes jeg ikke egentlig at Børnene i Tyler lod til at være dummere end Børn andre Steder, omendskønt de altsaa gaar i denne "foreign school." Jeg er sikker paa, at der er mange, som ikke vil tro det, men det er virkelig sandt — Børnene bliver ikke dummere af at gaa i den danske Skole. Ja, ærligt talt forekommer det mig, at jeg traf nogle særligt opvakte Børn i Tyler og Omegn. Det skulde vel ikke være den danske Skole, der har haft en særlig Indflydelse? Nej, jeg vil ikke optræde som en smigerfuld Bordtaler, men lad os ihvertfald slaa det fast: Børnene, som har gaaet i dansk Skole, er

Fra Egnen ved Linn Creek, Mo., hvor et dansk Hjem kan bygges

ikke dummere end Børn andre Steder. Det forekommer mig, at hele Tyler og Omegn er et godt Børnehjem — ikke blot hos Ludvig Jensen og hans Kone, men paa hele Egnen.

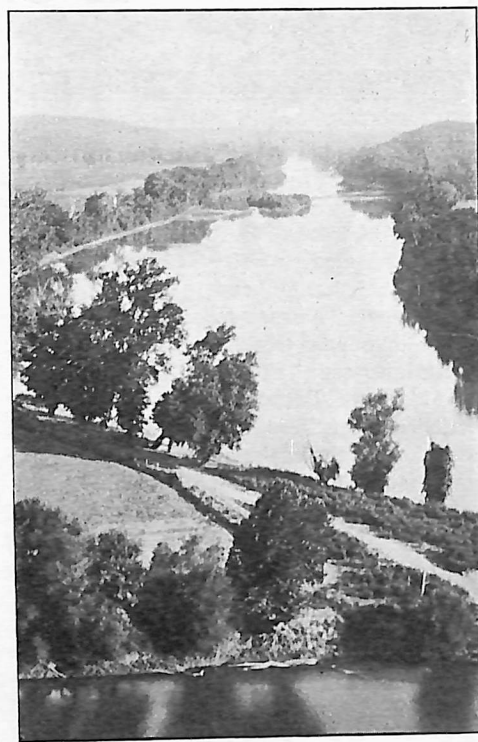
Alt i alt kan jeg nok forstaa, at der er Brug for de danske Børnehjem iblandt os Danske her i Amerika, og Hjemmene bliver godt drevne og passede. Det falder saa tilbage paa den vidtberømte danske Hjælpsomhed, hvor megen eller hvor lidt Gavn disse Hjem skal udrette. Der er nok at udrette — det fejler ikke.

Der er ogsaa danske Børnehjem i Wau-paca, Wis.; i Chicago, Ill., og i Perth Amboy, N. J. Nogle af dem er bedre stillede end andre; og Driftomkostningerne kan være forskellige fra det ene Aar til det andet.

Er der Brug for mere Hjælpsomhed blandt de Danske i Amerika, end hvad der bliver udvist?

Det kan der ikke være nogen Tvivl om, hvis man vil se sig om. Men man skal have gode Øjne, thi de værdige Danske, som kunne

Osage Floden i Missouri, set fra "Lovers Leap"
(I Nærheden af Østergaards Land)

tænkes berettigede til lidt Hensyn fra deres Landsmænds Side, staar ikke paa Gadehjørnerne. Udvandringsspørrsmaalet er ikke det bare Folkedans altsammen, og der er mange triste Skæbner, mange trætte Sjæle, som selv har givet meget, og som savner den danske Hjælpsomheds Solskin.

Det er glædeligt at kunne tro, at Hjælpsomheden er her i langt større Stil, end den bliver udvist. Maaske vi savner en Central — maaske vi mangler et Sted, hvor vi kan udvise vor Hjælpsomhed paa en Maade, saa enhver Giver kan føle baade Tillid og Glæde ved at være med i Udøvelsen af en af de danske Dyder. En saadan Central har vi ikke, skønt der i forskellige Lokalteter er et godt Samarbejde i Gang. Chicago har f. Ex. et godt Alderdomshjem, og der er saadanne Hjem i Gang eller under Oparbejdelse andre Steder. Kirkesamfundene har flere gode Hjem, og Dansk Brodersamfund er ifærd med at skabe et Fond til Fordel for gamle Medlemmer, Ja, vi har vist Steder nok, hvor man kan gaa hen og forpligte sig til at være hjælpsom. Men hvor

skulde man egentlig gaa hen og være hjælpsom blandt Danske, hvis den Trang kom over en som en pludselig Indskydelse — ikke som en Tvang?

Hvad jeg mener er, at det maaske kan knibe for mange at betale f. Ex. en Dollar om Aaret til et eller andet hjælpsomt Formaal, men samtidig kan der være en eller flere, som gerne gav langt mere end en Dollar. Hvor er der et Sted blandt Danske herovre, hvor man tillidsfuldt kan deponere en Arv eller en større Sum i den danske Hjælpsomheds Navn? Der er f. Ex. et Tilfælde, hvor en dansk Mand af anden Generation ønskede at skænke en Gave til en af vore store danske Foreninger, for at den paa en eller anden Maade kunde blive brugt til Fordel for dansk Hjælpsomhed herovre — men han kunde ikke faa Lov til at skænke sin Gave.

Nu er der jo ogsaa Gaver og Gaver —

Mark Twain fik en Gang en hvid Elefant, som han hverken vilde eje eller have. Men den Gave, som her er Tale om, var ikke en hvid Elefant — det var et dejligt Stykke Land i Ozark Bjergene i Missouri. Giveren var Martin Østergaard, en Sagfører i Kansas City, Søn af en indvandret slesvigsk Fader og en Moder, som kom fra Horsens. Jeg synes det er smukt og værdigt, at den danske Hjælpsomhed saaledes er gaaet i Arv til en Søn, som vil være med til at udføre et frivilligt og hjælpsomt Arbejde blandt det Indvandringsfolk, som han hører til. Og for at hjælpe yderligere paa Gaven var der hans Ven, Dr. Brown, ogsaa en god dansk Mand, som vilde testamentere \$5,000 til Fordel for det Hjem, som Danske muligvis vilde bygge paa Østergaards Lands i Ozark Bjergene. Jeg ved, der er mange Danske, som gerne vilde testamentere større eller mindre Summer til et saadant

Arbejde — men vi mangler det centrale Punkt, hvor man kan lægge en saadan Gave, og vi maa finde de myndige, trofaste danske Mænd, som kan lede og administrere et nationalt-omfattende Arbejde for dansk Hjælpsomhed. Ikke saa meget den tvungne Hjælpsomhed — den er ikke saa vanskelig at administrere; men den frivillige Hjælpsomhed, som er størst og bedst.

Lad os haabe, at der, som Tiden gaar, bliver en ny Lejlighed til at tage mod Østergaards og Dr. Browns Gaver — thi der er Brug for dem og for alle de andre Gaver til dansk Hjælpsomhed, som blot venter paa den dygtige Central.

Og i Mellemtiden henstiller jeg til "Misteltenen"s Læsere, at de af og til husker paa de danske Børnehjem — Administrationen er udmærket, og der er god Brug for, hvad Danske herovre kan undvære. —n.

Den gamle Organist

Af H. TROLLE

DET var Lillejuleaften i den lille Købstad ved Fjorden. Den gamle Organist Thomsen havde netop anslaaet de sidste Akkorder af Postludiet, og Folk gik ud af Kirken med en Følelse af Lettelse, ikke ulig den Skoledrenge kender, naar den sidste Klokke ringer. Thomsen tog sig det ikke nær, at man ikke paahørte hans Postludier med behørig Interesse; han var forlængst ude over den Alder, da Forfængeligheden endnu er Drivfjedren i et Menneskes Arbejde, og han turde ikke længer haabe at blive værdsat som Komponist. Det var under Efterspillet han havde for Vane at indflette sine egne Tanker; nogle sindrige Modulationer fra en kendt Koral førte ham over i en Improvisering over egne Temaer, og naar Fantasien førte ham med sig, blev Kirkegængerne snart utaalmodige. Man trættedes af den Gamles "Præluderer," som man i Ukyndighed kaldte det, men undlod ikke derfor at sende sine Børn til Organisten for at nyde en musikalsk Opdragelse. I tidligere Tider, dengang da Thomsen endnu haabede at skulle tænde Lys om sit Navn, benyttede han sig jævnlig af det Fif at formumme sine egne Kompositioner under et fremmed Navn paa Programmet til de Kirkekoncerter han lod afholde med Assistance af en eller anden landskendt Kunstner fra Hovedstaden. Ikke at han vilde sejle under falsk Flag, men Thomsen var en beskeden Mand og vilde af den Grund høre en uhildet Bedømmelse af sine Kompositioner, inden han dristede sig at lægge Navn til dem. Hans Ærgerrighed fik et alvorligt Knæk, da han fik en Symfoni, han havde indsendt til Musikforeningen i København, tilbage med et høfligt Afslag.

Skomager Bertelsen stod udenfor sin Butik og skævede op mod Himlen. "Der er Sne i Luften," bemærkede han til Postbudet, som gik forbi med Favnen fuld af Breve.

Postbudet fulgte Retningen af den andens Blik og nikkede. "Det ser saadan ud," mumlede han. "Og godt det samme. De ved en grøn Jul . . ."

Thomsen kom stavrende efter Kirkegængerne som en Efternøler. Han slog i Sten-

broen med sin Stok som en Blind, der føler sin Vej. Skomageren saa efter ham, og Postbudet rystede talende paa Hovedet. Det var altid medlidende Blikke, der fulgte den gamle Organist. Man havde ondt af ham, mest for Sønnens Skyld. Der havde gaaet en Del Rygter om Einar Thomsens pludselige Forsvinden, og man havde sat denne i Forbindelse

med Tildragelser man helst undlod at nævne ved Navn, men som man dog ikke kunde lade være at ymte om. Men nu havde Tiden ladet gro Mos paa alt det, og man ynkede blot Faderen. "Han maa vel være død nu," plejede man at sige, "hvis ikke noget værre er tilstødt ham."

Men der var de, som mindedes Einar Thomsen som en lille, blond Dreng, der plejede at gaa Faderen tilhaande paa Orgelloftet, eller hjalp Ringeren og Belgetræderen ved de store Højtider. Om Sommeren morede han sig nede ved Havnen med at til-

tigge sig Adgang ombord paa de fremmede Skibe, spiste Beskøjter og gaa tilvejs i Rigningen. Han var paa en Gang en Vildbasse og en indesluttet, faamælt Dreng, men i Latinskolen havde han altid været Duks, og da Skolen var endt, sendtes han til Hovedstaden for at studere. Det var alt man vidste, men paa det spinkle Tema lod der sig bygge allehaande fantastiske Variationer.

Thomsen traadte ind i sin Stue og lod Blikket glide over de gamle Møbler, der ikke havde været flyttet om paa siden hans Hustrus Død. Vindueskarmen var fyldt med Kaktus, og naar han saa paa dem, var det ham, som om Tiden stod stille. Over det tafelformede Klaver, der tyngedes af en stor Folioudgave af Bach, hang et ovalt Billede af Einars Moder, omgivet af en Række Silhuetter. Og mod den modsatte Væg stod et gammelt Skatol, der havde tilhørt hans Kone. Naar han aabnede Skufferne i det, fyldtes Stuen med Duften af hengemte Lavendler. Saa satte han sig i Gyngestolen, der gik paa store, buede Gænger, og gav sig til at drømme om gamle Dage.

Det var tolv Aar siden Einar rejste. Han studere Medicin i København og stod lige foran sin Embedsexamen, da de onde Magter fik Tag i ham. Faderen fik aldrig de nærmere Omstændigheder at vide, men ved at læse et Brev en af Einars Venner havde skrevet til ham og slutte sig til Resten kunde han danne sig en Forestilling om hvad der var gaaet for sig. Einar var kommen i daarligt Selskab: Varieteer, Spillehuler, for megen Vin og Lystighed. Der havde sagtens ogsaa været en Kvinde med i Spillet. Nok om det; da han engang var kommen ud paa Glatis, evnede han ikke at sagtne Farten, og det gik, som det maatte gaa. Den ringe Sum, Faderen sendte ham hver Maaned, strakte ikke til for det lystige Liv han førte; han laante her og der, og for at klare Laanene og holde sig flydende var han en Dag gaaet op til en Privatdiskontør med en Vexel. Det var en Trøst for den gamle Thomsen at Sønnen ikke havde efterskrevet en anden Mands Navn men bare Faderens. En Dag var der saa kommet et Brev

fra Diskontøren, og Thomsen havde arrangeret et maanedligt Afdrag. Men det havde kostet ham Aars Sparsommelighed for at afvikle Gælden og redde Sønnens Navn.

I al den Tid havde han ikke hørt et Ord fra Einar og kunde ikke vide hvor han holdt sig skjult; om han var død eller om der var tilstødt ham noget værre. Men en Dag for nogle Maaneder siden var der kommen et Brev til ham. Thomsen havde aabnet Konvolutten med skælvende Haand. Der var et amerikansk Frimærke paa Konvolutten, hvad der gav ham et svagt Haab om at Einar var i Amerika. Men det indeholdt ikke et Ord, kun et trykt Hefte. Han bladede ligegyldigt i det og saa, at det var et Musikprogram. Med et blev han baade hed og kold og maatte skygge for Øjnene med sin Haand. Halvt som i Drømme læste han:

Symphony in E Minor.....

.....Erik Alfred Thomsen (1853)

Han vidste ikke, hvad han skulde tro, og havde han ikke overtydet sig om at Konvolutten bar Bostons Poststempel og at Heftet indeholdt en Række fremmede Annoncer, vilde han have antaget det hele som en vel planlagt Spøg, hjemlige Bekendte havde villet drive med ham. Men Programmet var for stort og rigt udstyret for hjemlige Forhold, og der-til kom at han fandt en kort Biografi af sig selv mellem en lignende af Brahms og Debussy. Den indeholdt en kort Redegørelse for hans musikalske Virksomhed og nævnte nogle af hans Kompositioner, som han vidste ingen fremmede kunde vide Besked om, og som kun forelaa i Manuskript.

Han tog sig til Hovedet. Det ringede for hans Øren og flimrede for hans Øjne. Mekanisk aabnede han et Bind af Bach og vilde spille. Men det gik ikke. Selv den sprudlende Fuga i B, som han kendte saa godt, vilde ikke løbe fra Fingrene. Taarerne piblede frem og blændene hans Øjne, og da han vilde fæste sit Blik paa Hustruens Billede for at klamre sig til det som et fast Punkt i den Sjælestorm, der foer gennem ham, var det ham, som om Billedet traadte ud af Rammen og svævede hen imod ham. Kaktuserne i Vinduet syntes ham at skyde i Vejret som kæmpemæssige Palmer, og den visne Lavendelduft ombølgede ham, som Moskus og hellig Røgelse. Det var, som om Stuen var forvandlet til en tropisk Palmehave, og han ikke vidste hvad han skulde gøre af sig selv.

Han følte han maatte have Luft, og saa gik han ud. Folk, der saa ham storme forbi paa Gaden, veg tilside, ikke i Ærbødighed, men med den instinktive Angst man nærer for Mennesker, der ikke er sig selv mægtig.

"Nu er gamle Thomsen da saamænd bleven rent splintrende gal," hørte han nogen sige bag sig, men han ænsede det ikke og gik videre.

For at blive ene med sig selv og sine Tanker slog han ind paa den Sti, som førte langs Fjorden ud til Pynten med Fyret. Der havde han gaaet med Hustruen den første Dag de var kommen til Byen for snart fyrrer Aar siden, og siden utallige Gange med Einar. Hver Bugtning i Stien var et Minde om dem begge. Ved det Træ, der ludedde over Vandet, og hvor en Hest havde græsset, havde Einar slaaet Smut for første Gang og leet saa lyk-saligt da Stenen for spjættende hen over det smule Vand. Hvor meget var ikke sket siden da: Moderen var død; Einar borte og saa godt som død for ham, og han selv gammel og hærgnet af Tiden. Men Aarene havde faret mildt med Træet; det var kraftigere, om end

mere knudret end før. Og paa den flade Sten havde han siddet med Drengen en Dag det var Lavvande og fortalt ham Ali Baba, og Drengen, der lyttede til i maabende Forundring, havde ikke givet sig tilfreds, før han havde fortalt ham alt han kunde huske om Sinbad, Aladdin og alle de forunderligste Eventyr fra Tusind og en Nat.

Det var begyndt at mørknes, som den gamle Organist gik videre med sine Minder, og Fyret ude paa Næsset sendte sit hvide Lys ud over Fjorden. En Dag havde han taget Drengen med op i Fyret for at bese Lampen. Einar havde undret sig over, at den ikke var større, og saa havde han forklaret ham, at det ikke var Flammens Størrelse, men Reflektoren og de slebne Glas, som kastede Lyset milevidt ud over Fjordmundingen. Det var

ogsaa derude paa Pynten, hvor man kunde se de store Skibe sejle forbi, at han havde fortalt ham om de Snekker, der havde støvnet over Farvandet i Oldstiden, og om Thingvall-liniens Baade, der befor de fjerne Have.

Efteraaret var langt fremme, og Skoven havde allerede Kobberslør over sit udtyndede Løv. Udefra Fjorden stod Vinden ind og hvirvlede Dynger af faldne Blade omkring i smaa Skypumper. Ovre i Vesterskoven paa den anden Side af Fjorden, der hvor denne var smallest, gik Solen ned. Det saa ud som om Træerne rakte deres Arme op mod den røde Himmel og trak Solnedgangen til sig.

Da han gik hjemover løftede han sine Øjne mod Himlen og nikkede genkendende til hvert Stjernebillede, der kom frem. Han var fortrolig med hver et fra sine lange Vandringer langs Fjorden, og de havde været hans tavse, uforanderlige Venner i alle hans Ulykkesaar.

"Stjernerne gør ingen Støj," hviskede han hen for sig og smilede henrykt.

Den Aften sad han i sin Gyngestol til langt ud paa Natten. Og i den følgende Tid ventede han i tavs, andægtig Forventning paa det, som maatte komme.

Skomager Bertelsen fik Ret i sine Forud-anelser og Juleaftensdag faldt ind med Sne. Banen havde sat Sneploven i Gang betids, saa Toget, der bragte de første Morgenrej-sende, kom ind uden nævneværdig Forsin-

kelse. Folk, der var kommen slentrende ud paa Perronen for at iagttage de Rejsende, lagde Mærke til en høj, fremmed udseende Mand mellem de ankomne Julegæster. Den fremmede stod et Øjeblik eftertænksomt paa Perronen og henvendte sig saa til Stationsforstanderen. De nærmeststaaende hørte ham spørge:

"Hvad hedder Organisten i St. Nicolai?"

"Thomsen," svarede Stationsforstanderen. "Og det har han heddet de sidste fyrretyve Aar."

"Han bor paa samme Sted endnu?"

Stationsforstanderen nikkede. Den fremmede takkede og hilste militærisk.

Der var hundrede Gardiner i Bevægelse og lige saa mange Næser, som pressesedes flade mod Ruderne, da den fremmede styrede sin Gang mod Klosterstræde, hvor den gamle Organist boede, og Skomager Bertelsen havde en meget travl Dag med Mundlæderet. Men den fremmede gik videre uanfægtet og besvarede ikke Nysgerrigheden ved at vende sig mod de stirrende Blikke. I tolv Aar havde han drømt om Gensynet med sin Fødeby, og hver Dag havde han forestillet sig hvorledes det vilde blive, saa det var ham ikke fremmed, da det kom. At han ikke havde skrevet hjem i al den Tid, skyldtes en sviende Skam. Siden den Dag han sneg sig afsted uden at byde sin Fader Farvel og tog over Hamburg til Amerika, havde Skammen fulgt ham som en Skygge. Han vilde besværgede den med Arbejde, men det Arbejde, der bødtes ham til at begynde med, var saa haardt og nedværdigende, at Skammen tog til, indtil han sluttelig følte sig som den fortabte Søn i dennes dybeste Nedværdigelse. Han havde skyllet Flasker, arbejdet paa et Vaskeri og været Natvægter paa en Fabrik. En Sommer var han taget op i en Tømmerlejr i Maine med det Formaal at lægge lidt Penge op til at fortsætte sine Studier i Boston Medical College. Da han havde taget sin Grad tænkte han at skrive hjem, men afholdtes atter af Skammen. "Ikke endnu," sagde han til sig selv. "Der er mere at sone og mere Arbejde at udrette, før du er helt rehabiliteret." Saa kom Krigen, og han meldte sig frivillig blandt de første Tropper, som gik oversøs. Han gjorde Tjeneste ved Sanitetstropperne. Under Juliekampene omkring Ourck blev han forfremmet til Løjtnant for udvist Mod ved frivilligt at have afløst en falden Baarebærer under fjendtlig Ild, og ved Vaabensstilstanden blev han afmønstret som Army Surgeon med Majorsrang. Paa det Tidspunkt begyndte Tanken paa at aflægge et Besøg i Hjemmet at antage fast Form, men han vilde ikke skrive, for Gensynet skulde være en Overraskelse.

En Dag fandt han Manuskriptet til Faderens Symfoni i sin Kuffert. Det havde ligget der siden den Dag han havde afhentet det for Faderen hos Musikforeningens Formand og var uforvarende fulgt med paa hans Rejse. Uden at kunne forklare sig hvorfor, gik han op til Pierre Monteux og forelagde Kompositionen for den berømte Dirigent. Monteux kiggede Manuskriptet igennem og bad ham komme igen om en Ugestid. Einar tilbragte Ventetiden i stærk Spænding. Faderens Arbejde var med engang bleven ham mere betydningsfuldt end hans eget, og kunde han blot bidrage til at kaste en Smule Glans over den gamle Mands Navn og lidt Sollys ind i hans triste Tilværelse, da vilde han anse det som vigtigere end sin egen Majorsrang. Monteux saa venligt paa den unge Mand, da denne kom igen, og sagde: "Det har glædet mig

meget at læse Deres Faders Partitur, og jeg er villig til at lade Symfonien opføre, dersom De vil besørge Stemmerne udskrevet." Og han tilføjede med nogen Højtidelighed i sin Stemme: "De vil forstaa, hvad det betyder at faa et Værk paa Programmet for Boston Symphony? Det er at knæsættes mellem Samtidens Ypperste, men den Ære tilkommer den Mand, som har skrevet dette Partitur, uanset hans Navn eller Ry."

Einar havde overværet alle Prøverne og strax sendt Programmet afsted til Faderen. Huset var fyldt til sidste Plads paa Koncertaftenen, og den gamle, ukendte Organists Symfoni gjorde et dybt Indtryk. Særlig Andanten var gribende i dens dybe Enfold, og det var tydeligt at se, at mange følte sig dybt grebet. Men hvad betød ikke de Toner for Sønnen? Da Oboen bar den enkle Melodi frem, svaret af Horn og Cello over et Netværk af skønne Figurer udført af dæmpede Violiner, lukkede Einar sine taareblændede Øjne og saa Vesterskoven stige frem for sig. Hele hans Barndomsliv rullede frem for hans Erindring; han mindedes, hvorledes han havde hjulpet Faderen paa Orgelloftet, han mindedes Skibene i Havnen, saa Fyret derude paa Pynten tænde sit Lys i den blege Sommernat, medens Skarer af Træfugle stævnedes imod det, og Stjerneerne dukke frem, en efter en, over den lille By.

Den næste Dag gik han op for at faa sit

Pas i Orden og kort derpaa rejste han hjem til Danmark.

Einar vidskede Sneen bort fra den brede Navneplade og ringede paa. Døren gik op strax, som om en havde staaet indefor, lyttende og ventende. Den gamle Organist stod paa Tærskelen. Han havde skubbet Brillerne op i Panden, saa de halvt gemtes i det buskede, graa Haar, og hans blanke, noget hvasse-Øjne fik et usigeligt mildt Udtryk.

"Min Søn," fremstammede han og strakte Armene ud. Mere kunde han ikke faa frem for Graaden, der sad ham i Halsen. Einar lagde sin Arm om den gamle Mands Skulder og førte ham ind i Stuen. Og saa fortalte han Faderen alt han havde gennemlevet i den forløbne Tid.

"Jeg havde altid tænkt mig, at Du vilde komme saadan pludselig; og da jeg fik det der" — han pegede paa Programheftet — "vidste jeg det sikkert. Jeg har ventet Dig hver Dag siden."

Einar greb Faderens Haand og trykkede den fast.

"Jeg vilde være kommen for længe siden, om ikke . . ." Hans Mæle blev tykt, og han kunde ikke rigtig faa Ordene frem. "Men jeg skammede mig over at have handlet saadan mod Dig, som gjorde mig saa meget godt."

"Snak, min Dreng," trøstede den gamle Mand. "Du har forlængst sonet det, og hvad Du gjorde for mig derovre, opvejer alt jeg har gjort for Dig."

"Da de spillede din Symfoni, Far, havde jeg den lykkeligste Stund i mit Liv. Jeg var stolt af Dig og glad ved at kunne give Dig Oprejning."

"Og nu er Du kommen tilbage for at blive her? Jeg mener, at Du vil skabe Dig en Praxis."

Einar rejste sig og gik op og ned i Stuen. "Jeg ved ikke rigtig," sagde han. "Jeg er bange for at Danmark er for lille til at skjule et Fejltrin."

Den gamle Organist vilde svare, men blev afbrudt af Klokkerne, som begyndte at tone. De lyttede begge en Stund uden at tale. "Det er St. Nicolai, der ringer Julen ind," sagde Einar. "Jeg har aldrig kunnet glemme dens Kimen."

Organisten rejste sig og saa paa Uret, men Einar lagde Hænderne paa hans Skuldre og sagde: "Du spiller ikke i Aften, Far. Jeg har været henne hos Skolelæreren og faaet ham til at vikariere for Dig. Men Du kan godt tage Tøjet paa, saa gaar vi to en Tur langs Fjorden, mens Frk. Johansen dækker Julebordet. Undervejs kan vi snakke om hvorvidt jeg skal slaa mig ned her eller Du følge tilbage med mig, naar min Orlov er ude."

Den gamle Organist smilte lykkeligt. "Kom, lad os da gaa, min Dreng, naar Du frister mig med den Spadseretur, skønt det bliver første Gang i fyrrer Aar, at jeg ikke spiller til Julegudstjenesten i St. Nicolai."

Hvor Luftkasteller bliver Virkelighed

Af ROBERT CHRISTOFFERSEN

DU da den knugende Vinter har dræbt alt Plantevækst. Og den hvileløse, vidende Vind fejer hen over regnmættede Marker og sorte Skove. Hvor Tiden synes lang, i disse solløse og snetunge Dage. Da søger Tanken sig saa let imod Syden, mod Vidunderlandet, hvor der er en evig, grøn og solfyldt Sommer.

I Danmark læste vi med en inderlig Misundelse om de rige, som rejste til de varme Lande. Vi havde alle en klar Forstaaelse af, at vi maatte udenlands for at komme til et varmere Klima. Men hvor mange i Nordstaterne ved, at kun faa Timers Jernbanekørsel bringer dem ned i Midten af et jordisk Paradis. Naturligvis læses der i Skolen om Florida. Florida er et tomt Begreb. Der er ingen Guld, som i California, ingen Kul som i Pennsylvania, ingen Metal som i Colorado. Nej, ikke engang Olie og slet ingen Græsgange som Minnesota's. Kun en uhyre Swamp, hvorfra Vandet langsomt glider imod Havet. Og kun hist og her en enlig Seminole Indianer, som flaar sit nyfangede Raadyr. Det er Rammen om Florida. Denne Naturtilstand eksisterede for ca. 25 Aar siden, førend Henry M. Flagler byggede sin nu saa berømte Jernbane, med dens oversøiske Forlængelse over Coral Øerne ned til Key West. Dermed begyndte en Epoke i Syd Florida, der er lige saa fantastisk i Udvikling som i Vest efter Aabningen af den transkontinentale Jernbane.

Man maa undres over Mr. Flagler's Optimisme, som der ved Anlæggelsen af denne Jernbane blev ført ud i det extreme. Med

Jacksonville som Startpunkt snoede Skinnerne sig imellem høje Palmetræer, mørke, fugtige Palmeskove og over Mile af Hængedynd.

Fra W. Palm Beach til Miami var der for ca. 15 Aar siden en sammenhængende Mark af Annanas (Pineapples). Men den tiltagende Dræning af det bagliggende Territorium umuliggjorde, i Forbindelse med flere haarde Vintre og den cubanske Konkurrence, at fortsætte med Avlingen i større Stil. De faa isolerede Pladser, hvor Annanas endnu dyrkes, sporedes der dog i den senere Tid en Bedring, begrundet paa en større lokal Afsætning.

Senere udvikledes der tre Hovederhverv: Tomatavl, Citrus Frugt og Turisterne. Tomatavlen, hvorom der høres de mærkeligste Rygter, er lig at spille i Lotteriet. Alle Udgifter maa betales, førend nogen som helst Indtægt kan opnaas. Udgifterne som Lejen af Landet, Rensning og Plantering, Kunstgødning og andre Udlæg som Spredning for Orm og Udlægning af Gift for de utallige Landkrebs og Rotter, vil alt i alt komme op til 100 Dollars pr. Acre. Og saa kan en Times Frost eller nogle voldsomme Regnbyger ødelægge alt. Her som andre Steder, "Den enes Død, den andens Brød." Naar det fryser Nord for Miami, glædes de Syd paa, og naar det skylregner i Syd og der staar en Meter Vand over Planterne, saa fryder Farmeren sig i Nord, for saa bliver Priserne højere. Naturligvis lades der ikke noget uprøvet, for at overvinde disse Ulæmpigheder. Der forsøges med Vandoverstækning og smaa Petroleumsovne, til Af-

værgelse af Frost. Den eneste sikre Maade at spare Planterne fra Affrysning er at tildække dem med Jord. Men selv om dette har den kedelige Fejl, at hvis Planterne er for store, brækkes de spinkle Stængler saa let ved en saadan Behandling.

Tomatavlen har sine Op- og Nedgange, som Køberen i Byerne ikke mærker synderlig til. Mænd har vundet og tabt Formuer paa Tomatoes. Til Tider sælges denne ædle Frugt for saa meget som 5 a 6 Dollars pr. Kasse. Enkelte Farmere har tjent saa højt som 1,000 Dollars pr. Acre i ren Fortjeneste i de fire Maaneder fra December til April, som Tomatsæsonen varer. Det giver naturligvis Blod paa Tanden. Men med Sikkerhed kan siges, at der er begravet flere Penge, end der ved Tomatavl kan uddrages igen.

For Citrus Frugtens Vedkommende, som Grape-Fruit, Citroner, Tangerines og Appelsiner, finder der en stadig Udvikling Sted. Sidste Aar exporterede Florida 20 Millioner Kasser af Citrus Frugt. De smaa Plantager synes dog at have lidt Besvær med at sælge til en fortjenlig Pris. Der er to Florida Frugter, som endnu er ukendt i Nordens Byer. Det er Advocado Pæren og Mangoen. Begge Frugter har, hvis de er bleven podet, en fortrinlig, men særegen Smag. Grunden til at den dejlige Mango endnu ikke er populær maa søges i, at det tager fem Aar inden Træet begynder at bære Frugt og dernæst dens hurtige Modning, saa at den maa pakkes i Is for Forsendelse.

Der er i de senere Aaringer gjort store Be-

Ananas Planter

stræbelser for at gøre det sydlige "Everglades" tilgængelig for Agerbrug. Mægtige Afvandingskanaler bliver gravet og kostbare Veje anlagt. Den mest bekendte af disse er den saakaldte "Ta-Miami Trail." Denne Hovedvej, hvorpaa der for Tiden arbejdes, forbinder de to Byer Tampa og Miami. Det vil blive en af Amerikas Seværdigheder, da denne Vej jo er anlagt i den tropiske Part af Florida, gennem Egne, hvor Palmerne ikke er nyplantede og hvor Friserne og Pelicanerne endnu er bange for Automobilene. De mest optimistiske venter, at se hele "The Everglades" en gyngende grøn Mark af Køkkensager. Men den periodiske lave Temperatur vil vistnok tilintetgøre dette skønne Ønske. En større Fremtid har Sukkerrør-Dyrkningen for sig. Der er ved Miami anlagt en kostbar Fabrik for Bearbejdelse af Sukkerrør.

Fabriken har i Aar mange tusind Acres beplantet med "Kane." Og hvis Forsøgene falder heldig ud, kan der maaske ad Aare avles en betydende Del af Amerikas enorme Sukkerforbrug. En Affalds-Produkt af Sukkerrør er fornylig kommen i Handelen i Form af "Wall Board." De er meget lette og synes at være vandtætte.

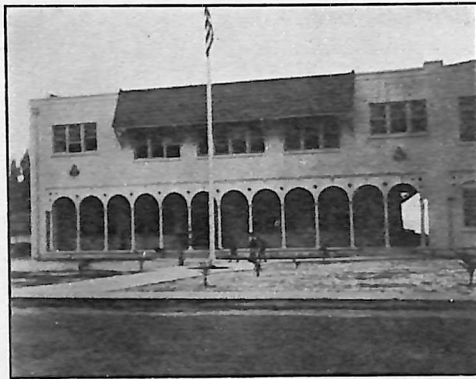
Den alt overskyggende Indtægt, som Florida har, kommer fra Turisterne. De er Floridas Nutid og Fremtid. De begynder at komme saa smaat i September og Indstrømmningen bliver stærkere og stærkere, for saa at kulminere i Januar, da Amerikas rigeste Borgere kommer herved efter en veloverstaaet Jul. En Avis skrev saa spøjefuldt, at Florida er Nationens Legeplads, for dem som har Raad til at lege. Det er jo for saa vidt rigtigt nok. Der regnes med, at en Femtedel af Sæson-Turisterne kommer her i Søgen for Arbejde, og som Regel har de Held med at finde Beskæftigelse. Men for de andre, som ikke behøver at se saa nøje paa Pengene, er det at Florida anstrenger sig. For dem er det, at de mægtige Hoteller er bygget og de mange smaa indbydende "Spanish Bungalows." Og fra dem er det at Millionerne ruller. Og for dem er der opbygget et imponerende Net af Tidsfordriv. Der er Dybvandsfiskeri, alle tænkelige Slags Spil, Musik og Badning. De fornemste er Heste- og Hunde-Væddeløb og

En billig men smagfuld "Spanish Bungalow"

Golf. De nyere Subdivisions "Garal Gables" og Hollywood har begge anlagt 18-Huls Golfbaner med tilhørende elegante, kostbare Klubhuse. De store Hoteller i Miami og paa Miami Beach har deres private Golfbaner til Adspredelse for deres Gæster. Til Stranden er der uhindret Adgang, og der er fra Morgen tidlig til sen Aften en myldrende Menneskemængde. Maaske er Rigdommen præsenteret i større Antal paa Palm Beach Strandsand. Men efter Numerpladerne at dømme synes hele Nationen at have sat hinanden Stævne udfor de store Casinoer paa Miami Beach. Her hvor Ejere af Lille og Store Bror Lincoln i Samdrægtighed tager deres Gymnastik, medens andre stepper til Jazz-Musikkens lokkende Hyl.

Florida har en Byggestil alt for sig selv. den saakaldte "Spanish Style." Det er som Billederne og Navnet viser en fremmed Stilart, som har indsneget sig i dette Land af colonial Strenghed. Der er ingen bestemte Regler for denne Maade at bygge paa. Størstedelen har et flad, skjult Tag og de er alle "stuccoed" paa Udsiden. En naturlig Følge deraf er, at Bygherren giver hans Hus dens Konjunktur efter sin egen ejendommelige Opfattelse om spansk Byggemaade. Mange af de smaa "Spanish Bungalows" virker som en daarlig Smag i Munden. De er lette at konstruere. Nogle faa 2x4, "combination lath" af en eller anden Slags, saa en Omgang af Plaster baade indvendig og udvendig, nogle

Skole i Dania. Bygget af Tegl og i en særlig Model, der skaffer mest Skygge

stærke Kulører, og Vidundret staar færdig til andægtig Beskuelse. Kun naar Kapital og Smag arbejder sammen og Bygningen bliver opført af Tegl, Cement eller andet solidt Materiale, skabes der noget varigt og smukt af denne særegne, nøgne Stil, med dens bratte Linier og massive Fremtoning. I de kostbare Hjem, som er bygget paa Miami Beach og paa de i Biscayne Bugten oppumpede Smaaber har man for Skik at "stucco" baade indvendig og udvendig. Med Stucco menes at give Væggen en ru, ujævn Overflade, der saa igen bliver overstænket med de ønskede Farver. Snedkerarbejdet, som man i Norden omfatter med saa stor Omhu, bliver i disse monumentale Huse udført i Pecky-Cypres. Det er Cypres Træ, som har lagt i Aarevis i Svampene og er ganske gennemhullet af Orm. Dette Træ, sammen med den ru Væg, giver en egen Stemning i et Værelse. En Stemning om Ælde og Historie, men en Stemning, som desværre bliver bortjaget ved Lugten af den fugtige Kalkpudsning.

Florida har siden Verdenskrigens Afslutning haft en mægtig Fremgang paa alle Omraader. Særligt har Syd-Florida og specielt Miami været og er Genstand for en voldsom Udvikling. Mange hundrede "Subdivisions"

Sukkerrør

er aabnet op i Miamis Nærhed, særlig den elegante og stort anlagte "Coral Gables," nu landskendt i Realtors Kredse. Coral Gables og Hollywood er to fremstaaende Exempler paa hvad der kan skabes paa fattig Sandjord, naar der bygges for de ubegrænsede Midler af en mægtig Nation. Det synes saa sindsvagt, dette at købe en af de utallige Bygglodder for saa og saa mange Tusind Dollars, naar der langs med Kysten er Hundredtusind Acres, hvor der ikke bor en levende Sjæl. Og dog sælges og gensælges der for Millioner af Dollars i de mange smaa og store Udstyknings-foretagender, som omkranser Miami.

Hele Syd-Florida lever paa Klimaets Naade. Og Klimaet er naadigt her. Her er ingen sivede graa Regn som i Danmark. Ingen hæftige Paalandstorme som i New England Staterne. Ingen stillestaaende Hede som i Midt-Vesten. Og ingen Sommer saa tør som den paa Colorados Prærie.

Floridas Klima er mildt, som en katolsk Madonna, ligevægtig som en Vest-Jyde og velsignelserig som en Have i Oktober. Og dog er denne Stat endnu tildels ukendt i Norden. Mange af Floridas Ny-Ankommere bliver skuffede. Florida ejer ikke Californias majestætiske Bjerge og slet ikke dens bedaaende Blomsterpragt. Florida har en fattig Natur. Paa de milevide Strækninger "in the Everglades" gror der kun meterhøjt Sandgræs. Og paa Sandbankerne gror det beskedne Grantræ i sin Enkelthed og spreder sine sparsomme Grene ud over de lysegraa Palmettos. Kun i de mange "Hammocks" ses et Glimt af "Jungelen." Den halvmørke, snigende Jungle, med dets infiltrerede Plantevækst og Palmevarieteteter. Det milde, stadige Klima er den Magnet, som trækker Folk herved. Og saa det mægtige, solglitrende Hav, hvor mægtige, brede Bølger bringer Dulmen for de trætte Sind. Det dejlige, betagende Ocean i hvis Dybde og Vælde Fantasien har saa frit Spil.

Der bades hele Aaret rundt. Og ligegyldigt en Julemorgen eller en Aften i April, er Mile af Biler hensat langs med Strandkanten, medens Ejerne tumler sig i Vandet.

Dette at leve udelukkende paa et Klima har skabt en kolossal Spekulation paa Jord. Saa

Grantræer og Palmettos

Ved Miami

sikkert som hver By har sin "Drug Store" har den ogsaa sin Ejendomshandler. I Miami antages hvert tredje Lokale at være et Real Estate Kontor. I Syd-Florida er den almindelige Samtale-Emne ikke om Skatterne, direkte eller indirekte; ej heller om den næste Vice-Præsident eller K. K. K. Nej, al Konversation drejer sig om Prisen paa Hjørne-

Lodder med Udsigt over Bugten. Det tager en god Svømmer for at holde Hovedet over Strømvirvelen. Hvad der et Aar ligner et værdiløst Morads, er det næste en stor Park med lange, snorlige, asfalterede Gader. Hvor om Aftenen Lygteskæret falder paa de spæde Blomster, og Musik og Latter lyder ud fra spredte "Spanish Bungalows."

Pessimisterne gentager Gang paa Gang, at nu vil det have en Ende med de gyldne Tider. Men Aar efter Aar bliver Turiststrømmen større. Priserne paa Land bliver højere og Bygningerne bliver forvandlet til Skyskrabere. Men endda kan der ingen Ende ses. Maa-ske langt ude i den blinde Fremtid, naar hvert Menneske i Amerika og Canada har et Vinterhjem her, vil der komme Stagnation. Men nu og for mange Aar vil Florida være en Stat i Opkomst. For at have et sundt økonomisk System arbejdes der haardt paa at indvinde "The Glades." For Øjeblikket forsøges der paa at dyrke Selleri og Kunsten at faa en Silkeorm til at trives. Selv Ford prøver om Floridas Tørvejord kan producere Gummi for hans Biler.

"Stilstand er for unge Hjærter Døden," skrev Schandorph saa sandt. Særligt her i Florida er Tilstandene saa hurtig skiftende. Dagen i Gaar er allerede Historie og dermed interesseløs. Kendte Skikkelser og Huse forsvinder i Nuets, uden at særpræge det efterfølgende Nye. Denne rastløse Nation bliver bestandig stillet over for nye Opgaver, som skal løses. Man maa beundre dette Blandingsfolk, i hvis Midte vi har valgt at leve, at det i en saa forholdsvis kort Tid har opsparet et saa stort Surplus, og at dette Overskud har givet sig et saa smukt Udslag i Syd-Florida.

En kultiveret Jungle

CHARLES G. DAWES, der skal være vor næste Vice-Præsident, er som bekendt Direktør for en Chicago Bank, som vist har den største Omsætning i Hypotheker i Verden. Den ligger paa Monroe Street lige ved LaSalle Street og har de noksom kendte og tit reproducerede fire høje Piller fra Kolonialtiden paa Facaden.

Det er en ansvarlig Stilling at være Direktør for saadan en Institution. Hvem skal passe Mr. Dawes Arbejde, naar han snart flytter til Washington for at slaa i Kathederet med en Hammer, naar Senatet kommer op at skændes? Hvem har passet meget af Mr. Dawes' Arbejde, mens han var i Europa for at udarbejde den Gældsplan, som Tyskland nu betaler af paa.

Det gør saamænd Aksel K. Bodholdt — og da han er Søn af et dansk Ægtepar, saa bringer vi hans Billede her.

Aksel Bodholdt er 40 Aar gammel og er uddannet i Jura ved Lake Forest Universitetet i Illinois. Han er Vice-Præsident i Trust Afdelingen af Central Trust Company of Illinois, og han er saaledes naaet saa langt frem i Finansverdenen, som man kan komme. Han generer sig ikke for at skrive en Check paa en Million Dollars — og det morsomme er, at saadan en Check kan blive betalt. Den eneste Post, som maaske vilde interessere Bod-

AKSEL K. BODHOLDT

holdt, er den Stilling, som Mr. Mellon indtager, nemlig Onkel Sams Finansminister. Dog — Mellon faar ikke saa høj Løn, skønt det jo ellers er en meget ærefuld Stilling. Nu skal

vi se — hvis Dawes kan undvære Bodholdt i Chicago, kan det godt være han laaner den unge Dansker til Onkel Sam.

Vi kan vist godt kalde Bodholdt Dansker — han taler Sproget nok saa pænt som de fleste Indvandrere. Han er født i Marquette, Nebraska, hvor alle Mennesker taler Dansk, og han arbejdede som ganske ung i Savmøllen i Marinette, Wis., hvor Savene synger paa Dansk.

Forældrene bor i Racine — Faderen er Præst, og det er mærkeligt nok at høre den gamle Pastor fortælle om de svundne Tider, da han tjente smaa danske Menigheder i Nebraska og Iowa. Han var Præst i Omaha, da Kirken paa 22de Street blev bygget. Præstefamilien boede i Kælderen, men hele Kirken laa i et dybt Hul, saa der var slemt fugtigt. Derfor kørte Præsten Jord om Hverdagen, og en af hans Medskovlere var den senere Vice-Præsident i Charles Dawes' Chicago Bank.

Tænk om H. C. Andersen havde levet i vore Dage — hvilket Eventyr han kunde skrive: "Der var en Gang en fattig Præst, som boede ude paa den øde Prærie, hvor der ikke var andet end Jyder og Indianere." "Og saa levede den gamle Præst lykkelig Resten af sine Dage ved den store Sø, og hans Sønner og hans Sønnesønner besøgte ham ofte."

Emil Opffer

FORTALT AF EN VEN

FREDAG den 12. September afgik Redaktør Emil Opffer ved Døden paa et Hospital i New York, og hans Lig blev brændt den følgende Dag. Efterretningen om hans Bortgang vakte Beklagelse overalt, baade her i Landet og i Danmark. Sympatetiske Artikler fremkom i alle dansk-amerikanske Blade og i en stor Part af den norske og svenske Presse herovre. I Danmark blev Dødsbudskabet ogsaa modtaget med Sorg, og indenfor alle Kredse uden Undtagelse havde man smukke Mindeord om ham.

Opffer var en helstøbt og brav Mand, der ikke kendte til Nid, Nag eller Smaalighed. Han var en trofast Ven, hvis Mage kun sjælden findes.

Han efterlader tre Sønner, Elbano, der er født paa Elba; Ivan de Penha Ramiro, der er opkaldt efter Guvernøren i Madrid og nu er en meget kendt Tegner, samt Emil, der er født i Nyborg. En fjerde Søn, Romeo, der var født i Rom, var en ung rask Sømand, der for et Par Aar siden opholdt sig paa Bogø Navigationsskole for at tage Styrmandsexamen, men druknede, da han kuldsejlede ved Falster. Desuden efterlades en Broder, mangeaarig Redaktør og Ejer af "Østsjællands Avis," Frederik Opffer, der nu har trukket sig tilbage til Privatlivet og bor i Nordsjælland.

Pressen baade her og hjemme har udførligt behandlet Opffers Livsførelse, men for at faa den rette Forstaaelse af denne mærkelige Mand, vil et kort Omrids af hans Familiehistorie maaske være af almindelig Interesse, og paa samme Tid belyse den Trang til Eventyr, han havde arvet fra sine Forfædre.

Om Stamfaderen (Emil Opffers Oldefader) kendes kun, at han var født i Tyskland i Juni 1761. Hans Navn var Christian Frederick Opffer. Som Soldat flygtede han fra Pommeren over Isen til Falster. Han kom til Randers og blev stukket ind i de lette Dragoner. I 1795 blev han som Dragonkorporal gift med en Snedkerdatter fra Nibe. I dette Ægteskab var 6 Børn. C. F. Opffer endte som Depotvagtmeister og Økonom ved det militære Hospital i Randers. Hans 6 Børn blev spredt omkring i Landet, — og et kom til Aalborg — Opffers Fader. Søren Christian Opffer blev født i Aalborg den 22. Marts 1816 i smaa Kaar. I November 1830 kom han i Lære i Gruners Bogtrykkeri i Helsingør, og efter 7 Aars Læretid marscherede han Syd paa gennem Tyskland og Schweiz. Han arbejdede ved sit Fag i mange forskellige Byer og naaede tilsidst ind i Italien. Her lod han sig hverve til den pavelige Hær for fire Aar, og senere hen atter for fire Aar.

Han var en svær kraftig Mand paa 70 Tommer med en mandig Holding, vejrbitte martialske Træk og kulsort Haar og Fuldskæg, der blev hvidt som Sne i hans sidste Leveaar.

I 1853 efter næsten 17 Aars Fraværelse kom han tilbage til Danmark, beriget med flere fremmede Sprog. Han kom til at arbejde i Hillerød og her blev han kendt med sin tilkommende Hustru Julie Trondhjem fra Fredensborg, der tilhørte en Slægt, som var me-

get udbredt paa Fyn og som antagelig stammede fra Norge. Hun var en meget lille og spinkel, men vims Dame, der hver Dag til langt op i Alderdommen gik op i Kirketaarnets øverste Spids for Udsigtens og Sundhedens Skyld.

I Oktober 1856 købte Opffer "Køge Avis," der var det eneste Dagblad i Østsjælland. Han holdt Bryllup i 1857. I Ægteskabet fødtes to Sønner, Frederik, der nu bor i Charlottenlund, og Emil, der kom til Verden den 17. Februar 1863 — efter hans eget Udsagn en Thyco Brahes Dag. Faderen døde i 1879 og Moderen i 1890.

Emil Opffer var ikke ret gammel, da hans Originalitet begyndte at stikke igennem, og han blev meget omtalt for sine mærkelige Paafund og for sit Vovemod. Som lille Skole-dreng var han Leder af "Taarn-drengene," der morede sig med at balancere rundt om paa Kirketaarnets Bjælkelag og udenom Pillerne i Taarnets Top. Naar han ikke var i Skole eller paa Trykkeriet eller i Kirketaarnet,

saa var han at finde ved Havnen eller rettere sagt i Vandet. Han svømmede som en Sælhund og begav sig ofte ud i Køge Bugt udenfor Synskredsen. Man vidste, at han var derude, eftersom hans Tøj laa ved Havnehovedet. Han var en af de første, der badede Aaret rundt trods Is og Kulde, og han vedblev med dette i mange Aar. Nedskriveren af disse Linier indledede Bekendtskabet med Emil Opffer i 1877. Jeg var 7 Aar, og han var 14. Jeg stod udenfor Stationsforstanderens Have, der var som en Helligdom for os Dreng, da jeg pludselig blev løftet over Stakittet og anbragt midt mellem Blomsterne til stor Opstandelse for Stationsforstanderen, der havde Rang som Kammerjunker. Det var "Opffers Dreng," der var paa Spil. Det morede os begge, da vi drøftede denne Begivenhed 28 Aar efter her i Amerika. Han huskede godt han havde "hjulpet" en Dreng ind paa den danske Stats Enemærker. I Fødebyen var man saaledes kendt med Emil Opffer inden han drog ud i den store Verden, og at han boltrede sig i Bugtens Vande baade Sommer og Vinter, var vel det, der fik Borgerskabet til at ryste mest paa Hovedet. At tænke sig, at kun en Brøkdel af Byens Befolkning benyttede Bade-stranden de varme Sommerdage, og saa dyk-

kede denne ellers saa velopdragne Skole-dreng mellem Isstykkerne midt om Vinteren. Det var klart at han, trods alt, maatte have en lille Fejl et Sted, og det virkede ikke overraskende, naar han senere hen sprang ud fra Færgeren i Storebelt, gik op med Luftballon eller gik ned paa Havbunden i Dykkerdragt. Det blev kun en Fortsættelse af Drengearnes Bedrifter og var kun hvad man ventede af ham, og det var en almindelig Mening, at han en skønne Dag vilde miste Livet ved sine "Kunster" eller i det mindste brække Halsen.

Emil Opffer fik sin Lærdom i Realskolen i Køge og senere i to Aar paa Sorø Akademi. Saa kom han i Lære i Faderens Bogtrykkeri og senere hos Willerup i Vordingborg. Han var Redaktør af "Køge Avis" i 1881, da han kun var 18 Aar gammel, medens Broderen var til Orlogs.

I 1882 aftjente Emil Opffer sin Værnepligt som Infanterist i Odense, hvorefter han blev anbragt paa den rette Hylde som Journalist. Han havde i de følgende Aar Ansættelse ved "Jyllandsposten," "Næstved Avis," "Avisen," "Dagbladet," og overtog i 1893 "Nyborg Avis," der da var meget vanrøgtet, men Opffer fik det ved sin livlige Ledelse i 7 Aar paa ret Køl. Det blev meget udbredt og indbringende, men det vigende og uklare politiske Standpunkt faldt de fynske Godsejere for Brystet og for ikke helt at faa ødelagt Højrepartiet paa Øen købte de Bladet, og Opffer tjente en stor Formue paa Handelen, og rejste udenlands, ud til nye Eventyr, med Kone og Børn.

Ved Tilbagekomsten købte han "Næstved Avis" med Aflæggere i Præstø og Vordingborg, som han senere solgte for at slaa sig ned i Hovedstaden. Her udgav han "Klokken 12," der blev benævnt som "Regeringens onde Samvittighed." Han gik her over Stregen ved at fremkomme med nedsættende Bemærkninger om den russiske Kejser. For at undgaa Lovens strænge Bud, maatte han skyndsomt flygte ud af Landet. Ved højtstaaende Venners Hjælp bordede han en Damper i Sundet, der var paa Rejse til England — og væk var han fra den danske Retfærdighed.

En skøn Dag dukkede han op i Mexico City, hvor han svingede Penslen som Maler; men snart igen fik han Rejsenykker, og Kurser blev sat mod San Francisco. Her redigerede han et Par Numre af Michael Salomons Blad, inden han som Repræsentant for Bladet "Vore Landsmænd i Udlandet" besøgte mange danske Kolonier fra Vest til Øst. Han anløb Fresno, Salt Lake City, Omaha, Cedar Falls, Chicago, Racine, Milwaukee og flere andre Steder og sendte livfulde Beskrivelser derom til Danmark. Ved Ankomsten til New York fik han oprettet Ugebladet "Dansk-Amerikaneren," der gik ind, da han senere overtog "Nordlyset." Dette blev redigeret paa "Verdens højeste danske Redaktionskontor" i en Skyskrabers 13. Etage. Opffer satte sit originale Præg paa Bladet helt igennem, og at han stadig, trods sit omflakkende Liv, havde sin lille Fødeby i Tankerne skinnede ofte frem, naar han i Anekdoter og smaa Historier

forsynede de optrædende Personer med Navne som Pastor Glørfeldt, Overlærer Pedersen, Berenholdt og Willerslev, idet alle disse var Navne paa Personligheder, der satte Kulør paa Livet i Køge i hans Ungdomstid.

Af Opffers mange store Rejser kan nævnes følgende, der har været beskrevet i Aviser og udkommet i Bogform:

1887—Rejse til England og Skotland. Han var nede i en Kulmine og gik i Redningskrans fra Klippe Fyrtaarnet ved Tynemundingen ind til Havnen.

1888—Var som Korrespondent til Udstillingen i Bryssel og Barcelona og tilbragte en Nat ved Vesuvs Krater. Senere samme Aar var han i Grækenland til Kongens Regeringsjubilæum og rejste hjem over Tyrkiet, Lilleasien og Rusland.

1889—Besøgte Udstillingerne i Paris og Hamborg.

1890—Rejste sammen med Broderen Frederik Opffer gennem Tyskland, Østrig og Italien med Ophold paa mange Steder, saaledes paa Capri ved Pompeji og ved Vesuv.

1890—Den 25. November afrejste han for "Næstved Avis" paa en Tur rundt Kloden. Han hjemkom den 24. Januar 1892. Denne Rejse gik tværs over de Forenede Stater fra New York til San Francisco, dernæst til Honolulu, Japan, Kina, Siam og over Singapore til Australien. Rejsen fra Melbourne til Capetown i Syd Afrika skete med et engelsk Sejlskib og tog 91 Dage.

Derfra over Madeira til Portugal, gennem Spanien og Italien til Ægypten over Grækenland, Tyrkiet, Rusland og Tyskland hjem til Østsjælland.

1892—Foretog en Agitationsrejse til Færøerne med Folketingsmand Th. Thomsen.

Han blev gift i 1893 med Frk Johanne Schönheyder fra Nykøbing, F., og de foretog en Bryllupsrejse med Ophold i Wien og Rom til Elba, hvor de forblev over et Aar. Den førstefødte Søn blev født paa Elba og fik Navnet Elbano efter sin Fødeplads.

I 1898, da han fik afhændet "Nyborg Avis," rejste han med Hustru og tre Sønner til Elba for et Aars Ophold. Sammen med Konsul Jørgensen af Rom, og en elbanisk Fisker foretog han et Krydstogt i aaben Baad over Sardinien til Tunis, Tripolis og andre Landsdele rundt om Middelhavet, som Korrespondent for Allers "Illustreret Familie Journal."

Opffer blev meget populær i Nyborg. Ved hans Beredvillighed og Dygtighed blev der fremskaffet Stemning for en Masse Fremskridt som vilde have været umulige under en skumlende Bladredaktion. "Nyborg Avis" var det første Højreblad, der forlangte Venstreministerium. Opffer redigerede Avisen i Trættøfler, rygende paa sølvbeslagen Merskumpibe ligesom Frederik den 7de. En af hans store Planer var at rejse en Statue af Christian den Anden, der var født paa Nyborg

Slot, men han fik ikke Planen fuldført. Opffer havde fra sine Rejser store Bekendtskaber i Spanien, og en skønne Dag ankrede en spansk Flaadeafdeling op ved Byen og afgav Salut. Besætningen var hans og Byens Gæster i flere Dage.

I 1895 blev han tildelt den spanske Carl III Ridderorden.

Han var den første danske Journalist, der gik op i en Ballon. Det var i 1887, da han gik op fra Tivoli med Kapt. Juhles. De faldt ned paa Amager. Under et Besøg i Stockholm gik han ved en Brandøvelse ned i et Redningsnet fra 4. Etag. Da han besøgte Danmark forrige Sommer rejste han med Luftskib fra København til Hamborg og oplevede derved at se sin Fødeby fra Himlen. Han var den Gang ligeledes en Tur ned gennem Europa for at gense de gamle kendte Steder, og det blev hans sidste store Rejse i levende Live.

Den 12. Oktober blev hans Aske jordfæstet paa Forældrenes Gravplads paa Køge Kirkegaard i Læ af den 600-aarige Kirke, hvori han blev døbt, og i hvis Taarn han udførte sine eventyrlige Bedrifter. Pastor Knud Gjørup, velkendt herovre i Amerika, talte ved Graven, og Johannes Herskind sang: "Dejlig er Jorden."

Urnen var omsvøbt med Dannebrog, og Køge Borgerforenings Fane sænkedes ved Graven.

Musene er en Landeplage

Store Værdier kan reddes ved overalt at lægge

Bakteriekulturen "Ratin"

til Udryddelse af Mus.

Pris \$1.25 per Flaske

Præparatet er meget billigt at anvende, idet der kun skal ganske lidt til for at fremkalde Ratinsygdommen, og der let sker Smitte fra Mus til Mus.

NOGLE UDTALELSER OM DET VERDENSKENDTE DANSKE BAKTERIEPRÆPARAT RATIN

Uskadeligt for Mennesker og Husdyr

Det Resultat, jeg opnaede i Fjor ved at bruge Deres Ratin, berettiger mig til at give samme min allerbedste anbefaling. — Paa en Ejendom med Landeri og stort Svinehold, hvor der var mange Mus og en hel Rottekoloni, udsatte vi Deres Ratin vistnok først i November, og efter ca. 14 Dage var Rotterne forsvundne og har ikke været her siden. — I noget Hvide, som var hensat til Tærskning (lejlighedsvis til Tag) — det sidste blev tærsket sidst i Marts Maaned, fandt vi mange døde og indtørrede Mus, men ikke et Neg, som var skaaren. Dette gode Resultat opnaede vi ved en Ud-lægning. Jeg kan derfor trøstigt sige til enhver Landmand: brug Ratin, udlæg det i god Tid om Efteraaret, og vær omhyggelig med Udlægningen.

"Nabelslund" pr. Skjødstrup, den 11. Juni 1923.

N. KRISTIAN JØRGENSEN.

Kimballton, Iowa.

I can strongly recommend your Ratin; it is the best I ever had. The rats were almost eating us up, took the chickens one dozen after the other, but now we have got peace.

(Signed) M. P. K. PEDERSON.

Til Udryddelse af ROTTEN benyttes først Bakteriekulturen RATIN og 3 Uger efter en mindre Portion af Supplementspræparatet RATININ. Forsendes overalt per Post. Skriv efter Cirkulære.

The Ratin Laboratory, Inc.
116 BROAD STREET, NEW YORK

PETER M. BOESEN

PATENT SAGFØRER

81 JOHN STREET

NEW YORK

DR. JOHN HOLST

ØJEN-, ØRE-, NÆSE- og HALS-SPECIALIST

1006 W. O. W. Bldg.,

14th and Farnam Sts.

Omaha, Nebraska

Udenbys Patienter gives øjeblikkeligt Tilsyn.

En leende Fisker

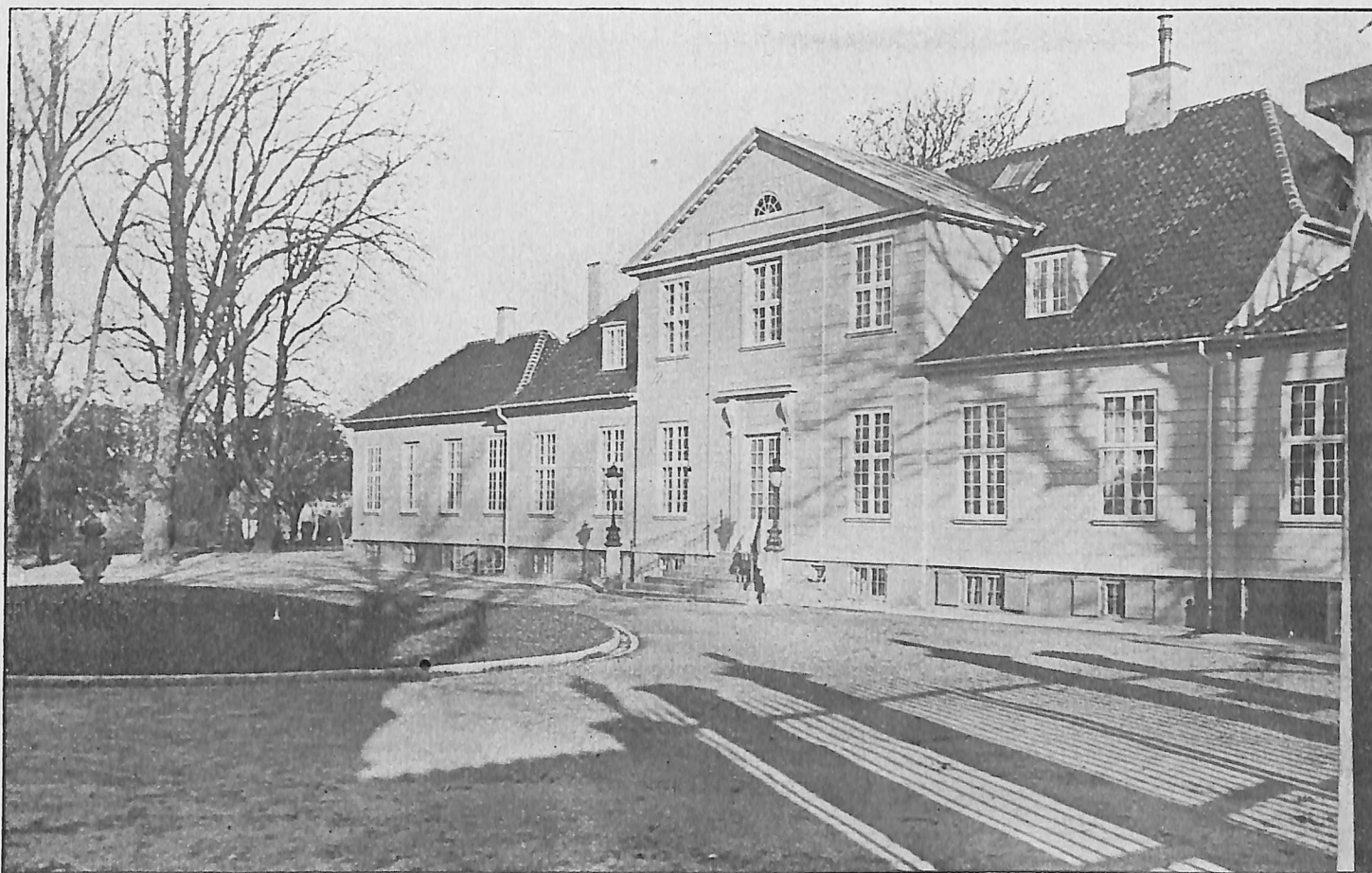
Vægge-Kalenderen for 1925

10x14 Tommer

20c—portofrit forsendt allevegne.

AXEL H. ANDERSEN

1521 Howard St., Omaha, Nebraska

Det gamle og smukke Landsted "Sølyst" i Nordsjælland, som i Som mer blev købt af Gorm Rasmussen i Chicago. Stedet tilhørte tidligere af døde Bankdirektør Gluckstadt.

BYRAADET i Aarhus har givet et værdifuldt Landareal til Anlægget af hvad man maaske kan kalde en dansk Folkepark eller National Park i den bedste og videste Forstand — det skal nemlig være et Minde for de Danske, der faldt i Verdenskrigen.

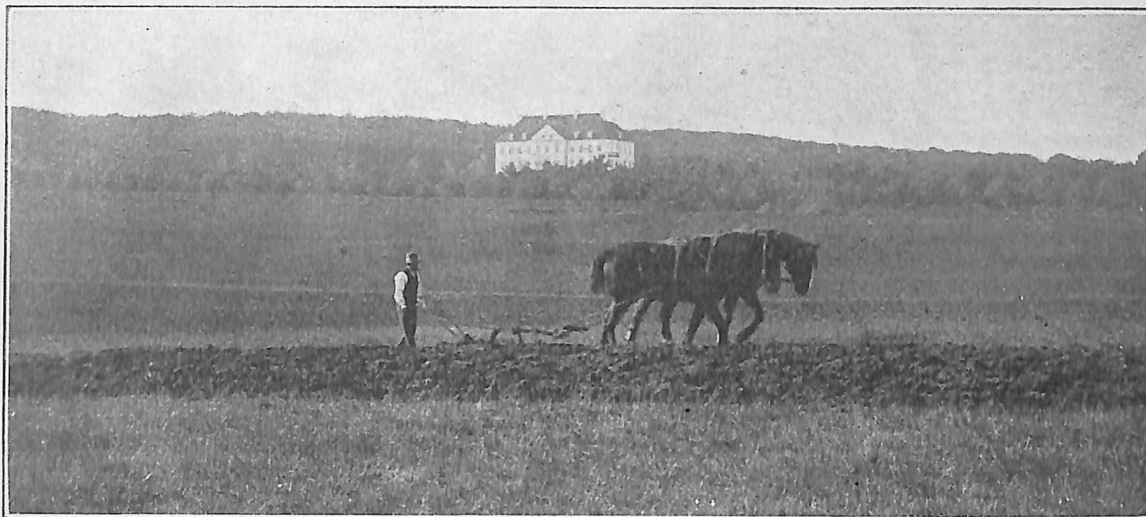
Denne Jord skal omskabes til en vældig Græsplæne — et grønt Hav, som skal minde om de Ofre, der lod deres Blod, flyde paa Haabets Alter for om det kunde ske at al Folket i Verden kunde komme til at styre sig selv i Fred.

Hvis man kommer til Aarhus i den kommende Sommer eller ad Aare, da vil man kunde staa oppe i Bakkerne bag Marselisborg og se ud over dette mægtige grønne Skjold, ud over Bugten ved Aarhus og ind i "Bjergene" paa Mols.

Men Parken bliver saa rummelig, at der foruden den store grønne Plæne bliver Plantager paa Siderne, hvor der vil være skyggefulde Samlingspladser for større eller mindre Forsamlinger, og her vil særlig blive taget Hensyn til udvandrede Danske, naar de samles i det gamle Land. Der vil blive stor Parkeringsplads for Automobile. I en Sænkning midt paa Plænen skal der bygges et lavt Mindesmærke for de Danske, som faldt i Krigen. Alle de danske Deltagere — hvadenten de kom til de Allieredes Hære lige derhjemme fra eller om de var af dansk Afstamning og kom fra de store Lande som Canada, de For-

enede Stater, Australien, Kapstaden o. a. Steder fra, hvortil der har været dansk Udvandring. Og det er Danske i Danmark, der anlægger denne Mindepark — foruden Gaven fra Aarhus Byraad er der indsamlet over 100,000 Kroner, og Arbejdet er begyndt saaledes at det vil kunde tages i Øjesyn af de mange Danske, som agter sig til Danmark i Sommer.

Paa Billedet ser man en dansk Bondemand ifærd med at pløje den jyske Jord ved Aarhusbugten. I Baggrunden ligger Kongens Borg — Marselisborg. Det er her Folkeparken skal ligge.

AARHUS PARKEN

Marselisborg

Axel H. Andersen

Publisher

1521 Howard St., Omaha, Neb.

At Dealers
or by mail

50 cents
the copy